

Szerkesztőség: Radóhivatal
és nyomda: Bul. Reș Ferdinand (József főherceg-ut.) 4.
Telefon: 151. Sürögnyom: Kézíró, Arad. :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona. Kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Teljesítés) ára: évente 1090, félre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lei; Külföldre havonta 50 Lejel több. :: Egyes szám 5 Lei, Vasárnap 6 Lei. :: (Bucurestiben 50 bani felár) Hirdetések tarifa szerint.

XLV. évfolyam, 271. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Péntek, 1930. november 28

A bányásági példa

Az országos Magyar Párt bányásági tagozata egyike az egész párt-organizáció leghatalmasabb területeinek. Azok a speciális viszonyok, melyek a Bányásági társadalmi életének rétegzettségét a kisebbségi területek között a legmozgalmasabb és a legelevenebb magyar kulturális, gazdasági és politikai események, kollektív akciók színhelyévé avatták, ma sem veszítették el vívő-erejük lendületteljességét és jólesően kell megállapítanunk, hogy ezek a kezdeményezések, társadalmi, politikai és gazdasági alapon induló szociális megmozdulások mindenkoron a magyar kisebbségi tömegek összefogása, összetömörítése és egységes frontba-állítása érdekében indultak a megvalósulások komoly eredményei felé.

A bányásági magyarság önálló koncepciójának, kollektív alkotó-erejének újabb diadalmas ünnepét jelenti az a kétnapos esemény-sorozat, mely újlag fordítja az egész romániai magyarság figyelmét a Bányásági fővárosra, Temesvárra. Szombaton és vasárnap kerül felavatásra ugyanis az új temesvári Magyar Ház, melynek alapjait a bányásági magyarság áldozatkészlete vetette meg és ugyanez a nem csökkenő, nem fáradó, céltudatos és kitartó áldozatkészlet juttatja tető alá is, három év közös fáradsága és közös munkája után. A Magyar Ház kétemeletes palotájában nemcsak a párttagozat hivatalos helyiségei nyernek végleges, állandó elhelyezést, de otthonra találnak a termekben a magyar nők szociális, társadalmi és kulturális egyesületei, valamint a magyar dalárdák lelkes szervezetei is. Hatmillió lejjel jött létre az egész ország magyarságának ez a kulturális intézménye, de ennél az összegnél jóval magasabb és örökéletűbb értéket reprezentál az a fáradságos, áldozatoktól vissza nem rettenő munka, melyet a magyarság bányásági párttagozata, Ambrózy Andor báró tagozati elnök ismert tevékenységének lelkes irányítása mellett fordított az első Magyar Otthon megteremtésére.

Magyar szeretettel küldjük jókívánságaink és bensőséges örömeink virágcsokrákat a bányásági magyar sors lelkes építő-mestereinek. Bizonytalan lesz hely a mi csokrunk számára is az új ház állványzatának ormain, mely az ország valamennyi magyar egyesülésének virágaitól lesz ékes az avató-ünnepségek napjain. A bányásági Magyar Ház avatása az aradmegyei magyarság számára kettőzött ünnepet jelent azért is, mert az itt kezdett, politikai szempontoktól független magyar gazdasági erő-tömörítés elvének s társadalmi koncepciójának újabb sikerét jelenti. A bányásági eredmény, a bányásági magyar áldozatkész munka és kitartó akarat példája olyan utmutatás, mely az ország magyar tömegeinek évtizedekre jelöli ki a követségre méltó, egyetlen biztos utat a távoli jövő horizontjai felé. A házipitők példája örök igazsága minden kisebbségi életlehetőség komoly kibontakozásának. Téglánként kell összehordanunk kisebbségi életünk önálló alapjait, mert csak így bízhatunk meg abban, hogy önerőnk sziklájára építjük kollektív intézményeink épületeit. Az elvek, a politikai jelszavak küzdelmét nyugodtan hagyhatjuk a parlamenti köröndök hangos porondján zajlani, ha közben itt is, ott is sorsunknak új bástyája, értékeinknek egy-egy új védő-vára épül. Mert a parlamenti harcok, a politikai paktumok kétséges eredményeinél sokszorosan nagyobb érték van annak az egyszerű, kemény tégladarabnak, melyet mindenki önként hord a közös halomba. Ezekben a téglákban minden parlamenti közös akciónál maradandóbban jut kifejezésre a magyarság alkotó-ereje és az új keretek között sem lankadó élni-akarása. S ha szét is hullnak a politikások kártyavárai, a Magyar Otthonok dacolnak az idővel.

A moszkvai ellenforradalmi per egyik vádlottja:

„Vissza akartuk állítani a magántulajdon biztonságát”

Polgári köztársaság kikiáltására törekedtek az „ipari párt” tagjai, akik mind beismerő vallomást tesznek — Heves tüntetések ország-szerte a külföldi hatalmak ellen — „Meg kell erősíteni Oroszország védelmi berendezkedését!”

Moszkvából jelentik: Rendkívül érdekes vallomások jegyében folytatták ma az „ipari párt” perének fő tárgyalását. Ransin fővádlott folytatta vallomását és kijelentette, hogy az „ipari párt” eljárásának legfontosabb intézkedése az erőforrások megbénítása lett volna. Az áram megszüntetésével egész csomó ipari vállalat maradt volna üzemben kívül és az áram megszüntetése technikailag is könnyen keresztülvihető lett volna.

Hatóság vallomásának végén kijelentette, hogy az ipari párt felforgatott működéséért a felelősség egész súlya a központi bizottságra, elsősorban pedig rá hárul, mert ő volt az ipari párt eszméi irányítója és legintenzívebben tevékenykedett a beavatkozás érdekében.

Laricseff főmérnök, a per másodrendű vádlottja szintén beismerte bűnösségét és mindenben megerősítette Ransin előadását azokról a határozatokról, melyek egyrészt a mérnökök központja, másrészt az ellenforradalmi mérnö-

kök és az ipari bizottság, valamint a fegyveres beavatkozást előkészítő tényezők közt hoztattak. Az ellenforradalmi ipari pártot moszkvai francia mérnökök látták el pénzzel. Ő maga évente egymillió rubelt kapott. A mérnökök mindent elkövettek, hogy meghiusítsák a szovjet által kidolgozott, öt évre terjedő tervezet végrehajtását és válságot akartak előidézni a termelésben. Elmondotta, hogy 1928-ban Londonban járt, ahol megbeszéléseket folytatott egy angol vezérkari ezredessel. Azt a meggyőződést szerezte tárgyalásai során, hogy angol nagyipari körök és az akkori konzervatív kormány rokonszenvenvel fogadják a beavatkozás gondolatát.

Eredetileg 1928-ra tervezték a fegyveres beavatkozás gondolatát és a szovjetellenes blokk létesítését. Később 1930-ra, majd 1931-re halasztották a terv végrehajtását, mert belátták, hogy a vörös hadsereg sokkal erősebb és felkészültebb, mint eredetileg hitték.

Összeesküvés a polgári köztársaság kikiáltásáért

Utána Puprianow vádlottat hallgatták ki. Elmondotta, hogy Párisban orosz nagyiparosokkal folytatott tárgyalásokat, az orosz ipar átszervezése ügyében. Arra a kérdésre, mi volt a célja végeredményben az ellenforradalmi szervezetenek, a vádlott a következőket válaszolta:

— Ki akartuk kiáltani a polgári köztársaságot, helyre akartuk állítani a magántulajdon biztonságát és vissza akartuk adni az elkobzott vagytonokat.

Végül kijelentette Puprianow, hogy Anglia megbízásából Turkesztánba utazott, hogy az ottani vasúti viszonyokat tanulmányozza.

Kalmikov vádlottat hallgatták ki ezután, aki beismerte, hogy összeköttetést tar-

tott fenn két moszkvai francia ügynökkel, akiknek titkos adatokat szolgáltatott ki. Majd Cernihovszky vádlott kihallgatása következett, aki megerősítette Ransin és Laricseff vallomásait. Hangsúlyozta, hogy külföldről nagy összegeket reméltek akcióik támogatására. Ezt az alapot azonban nem sikerült egybehozni. Beismerte, hogy az „öt éves terv” keresztülvitelének szabotálására Párisból utasítást kapott.

Moszkvában és a nagyobb vidéki városokban egyébként heves tüntetések voltak az „ipari per” tárgyalásai nyomán.

A gyűléseken felszólaló szónokok hangsúlyozták, hogy meg kell erősíteni Oroszország védelmi berendezését, válaszul arra az összeesküvésre, amelyet a külföldön szöttek.

Nagy botrány a parlament mai ülésén

Reprodukálhatatlan kifejezésekkel illették a kormánypartii képviselőket — A Lupu-partii képviselők támadása — Az elnök nem tudta helyreállítani a rendet a lárma és a röpködő sértések közepette

Bucurestiből jelentik: A Kamara mai ülésén Isacu kormánypartii követelte, hogy a Banca Nationala ne támogassa a tönkrement Eschenazy-bankot, hanem inkább juttassa a pénzt a parasztságnak.

Lecalia ukrán képviselő kéri a volt osztrák-magyar tiszték nyugdíjainak rendezését. Condeescu hadügyminiszter megállapítja, hogy a román állam gavallérosan bánt ezekkel a tisztekkel. Popescu kormánypartii felpanaszolja, hogy a nyugdíjakat mindenütt későn fizetik és vannak az országban helyek, ahol egyes pénzügyigazgatóságok még az 1930. január havi nyugdíjat sem fizették ki. A többség ezután megszavazta a napirenden levő javaslatot.

azonban Vasilescu és Leon Lupu-partiiak felugrának és reprodukálhatatlan szavak kíséretében támadják a kormánypartit.

A nagy botrányban az elnök felfüggeszti az

ülést. Az ülés újbóli megnyitása után Leon képviselő újból támad:

— Marhák és hülyék ülnek a kormánypartii pádsoraiban!

Vasilescu kormánypartii a terem közepére siet és a következőket kiáltja:

— Szégyen és gyalázat lealacsonyítani a parlament nivóját!

Leon replikázik:

— Csak nem szégyen megmondani az igazat, hogy önök hülyék és hogy mamekük módra gépszerűen szavaznak meg mindent.

A lárma egyre fokozódik, Urdoanu többségi képviselő tiltakozik az ellen, hogy az ellenzék ilyen nemtelen módon támadja a kormányt. Az elnök képtelen a rendet helyreállítani, úgy, hogy állandó zivaj és a teremben röpködő sértések közepette kénytelen berekeszteni az ülést.

Két aradmegyei szekta működését befiltotta a miniszter

Rendelet az aradi prefekturára — Miért nem működhet az Isten apostolának temploma?

A belügyminisztériumban az utóbbi időkben nagy gondot fordítanak a szektákra. Mint ismeretes, a csendőrség Paulis községben leleplezett egy pentikosztaalista gyülekezetet. Erről jelentést tett a megyei prefekturának, amely viszont a belügyminiszternek jelentette, hogy Aradmegyében számos ilyen — a kultusz törvény által el nem ismert — szekta működik. Ma leérkezett erre vonatkozólag egy belügyminiszteri rendelet, amely így szól:

Prefektus Ur! Tisztelettel értesítjük, hogy az aradmegyei Salajeni községben a hozzánk beérkezett jelentések szerint egy szekta működik, amelynek a címe: „Az Isten apostolának temploma”. Ennek hívei ugyanolyan vallási szertartást üznek, mint a pentikosztaalisták,

akiknek működését betiltottuk. Kérjük, intézkedjen alantós közegei által, hogy a megye területén bárhol működne akár pentikosztaalista, akár hozzá hasonló szekta, nyomban megszüntesse működését. *Miután doktrínájuk az állam intézményét és törvényeit támadják, be kell zárni, bárhol található imaházakat is, ezenkívül meg kell akadályozni, hogy más vallások hívei ezen szekták hitére térjenek át.*

A belügyminiszteri rendelet értelmében a megyei prefektúra áttette az ügyet a csendőrpáncsnoksághoz és Catana csendőrkapitány, ma utasítást küldött a megye területén levő csendőrörsöknek azzal, hogy az említett két szekta működését akadályozzák meg.

Aradon a kádastelepi lakosok az uralkodóhoz fordulnak panaszaikkal

A cukorgyári szinpár elhelyezését kérték — Miért utasította el a város a kádastelepi kérését? — A város permanens bizottsága ma foglalkozott a kérdéssel

Érdekes ügy foglalkoztatta ma a város permanens-bizottságát. Már hónapokkal ezelőtt érkezett be a városhoz Arad-Kádastelep lakosságának egy beadványa, amelyben arra kérték a várost, hogy a cukorgyárból a vasúthoz vezető szinpárt helyezze olyan területre, ahol nem rongálja meg a házak épségét. A város annakidején elutasította a kádastelepi lakosok kérését, akik azonban nem nyugodtak meg a város határozatában, hanem úgy látták elintézhetőnek a dolgot, hogy egy *részletes memorandumban fordultak a királyhoz*, amelyben elpanaszolták sérelmüket és arra kérték az uralkodót, tegyen eleget a kérésnek és intézkedjen a városnál, hogy a cukorgyár vágányát helyezze megfelelő területre.

A kabinetiroda megkapta a panaszt és miután az uralkodó a memorandumot ellenjegyzésével ellátta, azt továbbították Aradvárosának, mert az uralkodó nem tudhatta, hogy a várost milyen okok készíthették arra, hogy elutasítsa a kádastelepi lakosok kérelmét. Dr. Lulai polgármester a permanens-bizottság mal-ülésén előterjesztette a kabinetiroda leiratát és a bizottság most is csak negatív választ adhatott a kádastelepi lakosoknak, amennyiben utasította őket, hogy *forduljanak a kereskedelmiügyi miniszterhez kérésükkel*, mert a cukorgyár az illetékes minisztérium engedélyével helyezte el az iparvágányt azon a területen, ahol van és a városnak nem áll módjában a minisztériummal ellentétesen rendelkezni ebben a kérdésben.

Amikor Envert megöltem

— Beszél egy csekavezér —

Páris, november hónap. Egy csekafőnök elpártolt Oroszországtól és Párisba menekült. Erősen sülyedőben lehet a szovjet hajója, ha már a csekapatkányok is egérutak keresnek! Ezt senki sem üldözte, gyanuba nem vették, pénzkezeléshez nem volt köze, Európához nem konyit, politikával, diplomáciával, teóriákkal életében nem foglalkozott. Egy ázsiai, örmény katoná. A neve Akabekov Jurij Szergejevics. Konstantinápolyból szökött ide, ahol a G. P. U. aktív „rezidense” volt és ő ország, Törökország, Görögország, Szíria, Palesztina és Egyiptom csekatevékenysége állott a vezetése alatt. Az aiganisztáni zavarokban volt vezetőszerpe azelőtt. Az emigráns orosz lap-szerkesztőségében láttam meg először. Azonnal megakadt rajta a szemem: kirírt a környezetéből. Egy pusztai farkas a komondorok között. A vörös Budapesten úgy mondták volna: egy Leninfiu.

A bemutatkozás kissé nehezen megy, mert Akabekov töredezett angolon kívül, semmi európai nyelvet nem beszél. Egyébként nem látszik beszédes embernek. Meg aztán mit jelenthet egy ilyen embernek „egy magyar hírlapíró”? — Meglepetésemre megérzi a gondolatomat. A szeme gunyosan villan: „Magyar” mondja. „Nekem nem is olyan idegen, mint képzeli. Évekig olvastam állandóan a maguk konstantinápolyi diplomáciai ügyvivőjének a titkos jelentéseit. Egyike volt az első diplomáciai jelentéseknek, amelyeket rendszeresen elfogtunk és lefotografáltunk, s úgy küldtünk tovább a mit sem sejtő küldönccel. Az angol követjelentéseket 1924. óta fogtuk el rendszeresen a Keleten; 1927-ben annyira megjavult a service, hogy azóta minden konstantinápolyi követség jelentései a mi kezünkön mennek keresztül... Mindezt megírom különben az emlékirataimban részletesen...”

A csekából G. P. U. lett, a forradalmi elán-

ból bürokratizált terror és Akabekovot elküldték a Keletre. Ott maradt évekig. Két évre hívták vissza Moszkvába. Élére állították a G. P. U. moszkvai Ázsia-osztályának: azt vezette két évig. Onnan Indiába kellett volna, hogy menjen. Akkor bizták meg, hogy megölje Besszedovszkyt.

— Hivatott Trileszer — meséli tovább. — Azt mondja: Te ugyis, Indiába mész. Ott megkapsz minden technikai segélyt. Megölöd Besszedovszkyt, aki elárulta Angliának Szovjetországot. Ugy, mint Envert ölöd meg annak idején. Azután rögtön megszököl: Indiában nem fognak keresni. — En azt mondám: Jó! Magamban gondoltam: Párisból nem jövök többet vissza. A G. P. U.-tól undorodtam. Már kéziratban megvolt majdnem az egész könyvem és tudtam, hogy első alkalommal szökni fogok. A Politbüro ellenezte Besszedovszky meggyilkolását, mert Besszedovszky közben már megírta a leleplezéseit és a Politbüro úgy gondolta, hogy most már hatásosabb lesz ráfogni, hogy sikkasztott. — Az indiai dolog alól is sikerült kibujnom és visszaküldtek Konstantinápolyba. Ott 8 hónapig lestem az alkalmat. Hamis passzusom volt amugy is. Csak egy jó hajót kellett találni...

— Az előbb Trilesztert idézte. — mondom — hogy úgy ölje meg Besszedovszkyt, mint Envert. Hogy volt az?

— Hosszu volna elmondani — feleli elhárító mozdulattal Akabekov. — Ez volt a mesterművem a csekánál. — Enver pasa szövetségben állott Leninnel. Együtt remélték fellázítani Indiát. De Enver Turkesztánban elárulta a Szovjetet. A turkesztáni törzsek között nemzeti mozgalmat szított, proletármozgalom helyett. Harcoltunk ellene. Elbujt. Azt mondták, hogy meghalt, vagy külföldön van. Engem megbíztak, hogy kikutassam. Kikutattam a rejtékhelyét. Rátörtem egy G. P. U.-osztaggal, kardokkal koncoltuk fel.

— A G. P. U. — mondom — egy kicsit az vörösben, ami fehérben volt az Ochra-

— Nem egészen — rázta a fejét Akabe-

Veszedelmes bacilusok a szappanban

Sok veszedelmes bacillust hord az ember piszkos keze és mindenre, amihez ér, átviszi. Egy géppel gyártott és csomagolt szappan sokkal tisztább és higiénikusabb, mint a kézzel gyártott és csomagolt szappan. A kézzel gyártott és csomagolt szappan révén, sok fertőző bacillus elterjedt. A Cadum szappant sohasem érinti a pusztá kéz, mivel gyártása már abbani pillanatban kezdődik, mikor a becsomagolt szappan elhagyja az utolsó gépet.

Két tettenért betörő feltűnéskeltő vádaskodása

Betörés közben telefonautomatán érintkeztek egymással

Budapestről jelentik: Ismeretes, hogy tegnapelőtt éjszaka, közvetlenül a tettük elkövetése után letartóztattak két betörőt, akik miután agyafurt módon kifosztották Singer Boldizsár Rákóczi-uti szücsüzletét, a zsákmánnyal éppen szökni akartak. Az egyik: Bleier Géza, csomagolási össze az árut és a másik: Grünhut Miklós künt örködött, hogy nincs-e veszély. Közben a szembenlévő telefon-automatán keresztül érintkeztek egymással, hogy nincs-e valami veszély. Nem is volt addig, amíg a házmeister nem lett figyelmes rájuk és rövid lajsza után, mindketten rendőrkézre kerültek. A rendőrségen feltűnéskeltő vallomást tettek. Elmondották, hogy a betörést Singer Boldizsár felszólítására követték el, akinek Bleier alkalmazottja volt. Singer ugyanis, amint a betörők előadták, ilyen módon akart biztosítási díjhoz jutni. A kereskedő kijelentette, hogy a tettesek az elmondottakat csupán védekezésül akarták felhasználni. A két fiatalember vallomása ellenére, Singer nem kívánta megbüntetésüket és mivel semmi kár nem történt, mindkét ifjút elbocsátották a rendőrségtől.

kov. — Lenin azt mondta: A cseka a proletáriátus kardja, annak szánta. De nem az lett: bürokratizált kém- és gyilkos szervezet, Stalin személyes politikájának használatára. A mostani vezetője nem Dserdsinszky-kaliberű ember, hanem Stalinnak pusztá eszköze: báb. Különben azonban az „Ochra” nyomozótestület volt, a G. P. U. azonban nyomoz, letartóztat, ítél és végrehajt: mindezt a saját hátskörében.

— És hogy állunk a szovjetdiplomataikkal? A követekkel?

— Hát ugy, hogy a diplomataik, a követek egyben szolgálják az orosz külügyet, a harmadik internacionálét és a G. P. U.-t. De a rangjuk a három testületnél nem ugyanaz. Kabulban, Afganisztánban például Stark volt a követ, én pedig attasé voltam alatta, de tőle függetlenül vezéltem a G. P. U. tevékenységét Moszkvából, mert Stark is fizetett, mint attasét. De ezt a fizetést neki visszautaltam a G. P. U. Moszkvából, mert Stark nem parancsolt nekem. A jelentéseimet külön küldtem a G. P. U.-nak: nem is az ő futárával. Mindamellet Stark is dolgozott a G. P. U.-nak kötelesség szerint. Például a lázító agitátorokat a követség pénztárából fizették. És mikor Moszkvába hívtak, Starknak, a követnek adtam át az én archívumomat. Ott ugyszólván nyíltan harcoltunk angol ügynökök ellen. Nagyon érdekes ez az afganisztáni dolog. Csak olvassa majd el a könyvemet.

— Sok kegyetlenséget láthatott a G. P. U.-nál — mondom.

— Kegyetlenség? — Akabekov nem érti meg a szót angolul. Tolmácsához fordulok. — Hogy sokat gyilkolnak — mondja elgondolkodva. — Nem a testi kínzás a legborzasztóbb — véli azután. — Testileg minden ember ugyanazt a porciót bírja ki a szenvedésből. Többet nem. De a lelki gyötörődés, a lelkek kínzása a szörnyű nálunk. És egész Oroszország lelke örök gyötrelomben vérzik a szovjetrendszer és a G. P. U.-uralom alatt...

B. K.

Elpusztult a japán Riviera

252 halottja és 173 sebesültje van a japáni földrengésnek. — A lakosság a szabadban alszik. Ideiglenes adómentességet a károsultaknak.

Tokióból jelentik: A hivatalos statisztika szerint a nagy földrengésnek 252 halott és 173 sebesült áldozata van. 1552 ház teljesen, 4637 ház pedig részben összeomlott.

Bár remélik, hogy a földrengések nem ismétlődnek meg, a lakosság még sem mer épen maradt házaiba visszatérni. A nép a szabadban tanyázik, ott tölti az éjszakát is és egymáshoz huzódva védekeznek a nagy hideg ellen. A kormány élelmiszereket osztott ki az inséges lakosság között és valamennyi károsultat ideiglenesen felmentették az adófizetés alól. A tokiói obszervatórium eddig 85 gyengéd, de határozott és számtalan több apró lökést észlelt.

Most már mindjobban kibontakozik a katasztrófa óriási aránya. Japán egyik leggyönyörűbb helyét a japán Rivierát, mely felkvésénél fogva félszigetet alkot, a földrengés teljesen elpusztította. A félsziget fölött a földrengés után repülők jelentek meg, akik jelentették, hogy a félsziget teljesen romhalmazzá vált. Mindenütt a hegyek mentén és az utakon nagy repedések láthatók, amelyekből forró víz lövel ki. Rengeteg épület és szálloda dőlt féloldalra. Hidak és iskolák fekszenek romokban. A félsziget csillagvizsgálója szintén összedőlt. A Tamag-alagut, amely tizenkét évig épült, bedülőben van és nem lehet megmenteni a pusztulástól. Tokióban és Jokahamában is érezték a földrengést és sok helyen a vízvezetékek is megrepedtek.

Duca és Goga Octavian ma kihallgatáson voltak a királynál

Ducát felszólította pártja, hogy ne járuljon az uralkodó elé

Vállaljon szolidaritást Bratianu Vintilával — Az erdélyi képviselők a választási törvény módosítása ellen — A bukovinaiak a lakbérek és üzletbérek maximumát követelik — Védekezés a rablótámadások ellen

Bucurestiből jelentik: Ma délután Duca volt liberális és Goga volt averescanus miniszter járnak Károly király elé. Az audienciáról eddig semmi hír nem szivárgott ki, de annál érdekesebb eseményről számol be Duca kihallgatásával kapcsolatban a Lupta mai száma. A lap szerint a liberálist párt intranszigenz csoportja azt követelte Ducától, hogy vállaljon Bratianu Vintilával szolidaritást és ő se járuljon a király elé. Duca erre nem volt hajlandó és így konfliktusba került a liberálist párt egy csoportjával.

A főváros politikai eseményeiről egyébként még a következő jelentések érkeztek:

A bukovinaiak ma küldöttségileg jelentek meg Mihalache belügyminiszter előtt és memorandumot nyújtottak át, melyben azt kérik, hogy

a kormány hosszabbítsa meg a lakbértől szerződésnek érvényességét és maximálja a lakbérek és üzletbérek árát.

A belügyminiszter tudomásul vett a küldöttség kérését és kijelentette, hogy ez a kérdés az igazságügyminiszter hatáskörébe tartozik, de előre is kijelentheti, hogy a kormánynak gondja lesz arra, hogy a mai nehéz viszonyok mellett a lakosság ne kerüljön az uccára. A kormány a szociális szempontok figyelembe vételével oldja meg a kérdést.

A belügyminiszteriumban Mihalache miniszter elnöklésével ülés volt, melyen a mind egyre jobban elszaporodó rablótámadások elleni védekezés módjait tárgyalták meg. Elhatározták, hogy azokat a közbiztonsági közegeket, akik ilyen rablóbandát ártalmatlanná tesznek, külön jutalomban részesítenek. Ezután a bizottság a belügyi tárca költségvetésével kapcsolatban megvitatta, hogy lehetséges-e a csendőrség és a rendőrség büdzsáját 30 százalékkal csökkenteni.

Bucurestiből jelentik: Mirlo belügyi alminiszter elkészült a választói törvény módosító tervezetével. Az Adeverul értesülése szerint a miniszter a törvény, 33, 35, 42, 51, 54, 59, 62, 64,

Zih Józsefet, az aradi járásbiróság vezetőjét felmentették állásától

Az igazságügyminiszter feltűnést keltő rendelete — Kinevezték Zih József utódját

— Kombinációk az évtizedek óta közbecsülésben álló táblabíró felmentése körül —

Általános meglepetést és feltűnést keltő igazságügyminiszteri rendelet érkezett ma az aradi törvényszék elnöki osztályához. Az igazságügyminiszterium rendeletében közli, hogy Zih József táblabíró, törvényszéki tanácselnököt, az aradi járásbiróság vezetőjét, felmenti állása alól.

Helyére a járásbiróság vezetőjévé a miniszterium Istrateicu járásbíró nevezte ki, aki néhány évvel ezelőtt került Aradra. A miniszteri rendelet jogászörökben nagy feltűnést

keltett, annál is inkább, miután Zih József évtizedek óta működik az igazságszolgáltatásnál és közbecsülésnek örvendő tagja az aradi bírói testületnek. A táblabíró már hosszú évek óta vezeti az aradi járásbiróságot, amelynek élén intenzív tevékenységet fejtett ki. A miniszteri rendeletet egy igazságügyi inspektori látogatással hozzák kapcsolatba, amely a közelmúltban Aradon történt, de mindez csak kombinációnak tekinthető és a tényleges oka Zih József felmentésének mindeddig ismeretlen.

A Népszövetség elé viszik a lengyelországi német kisebbség sérelmeit

A német kormány jegyzékét ma átküldték a Népszövetség főtákkarságához — A lengyelországi németiség külön panaszt nyújt be, amelyben felsorolja eddigi sérelmeit

Berlinből jelentik: A lengyel választások alkalmával, a német kisebbséggel szemben kifejtett terror, azonkívül pedig a lengyelországi német kisebbség helyzete miatt, a német kormány intervenálni akar a Népszövetség főtákkarságánál, egy rendkívüli tanácsülés összehívása érdekében. Ma minisztertanácsot tartottak, amelyen elhatározták, hogy a német kormány lemond ama tervéről, miszerint rendkívüli ülészak összehívását kéri. Ehelyett a

Népszövetség január 15-én kezdődő ülészakára elé viszi a lengyelországi németek panaszait.

A kormány elhatározását főképpen az a tény befolyásolta, hogy karácsony előtt amugy sem lehetne összehívni a rendkívüli tanácsülést. Ezenkívül a birodalmi kormány nem teheti ki magát esetleges visszautasításnak. A panaszt tartalmazó német jegyzéket ma elküldötték Genfba és a közeli napokban külön panaszt ad be Lengyelország német kisebbsége.

A Vitézi Szék fiatal tagjának megrendítő öngyilkossága Budapesten

Budapestről jelentik: Ma délután megrendítő öngyilkosság történt Budapesten. Vitéz Áronffy Guido egyetemi hallgató az összekötő vasuti hidon golyót röpített az agyába és miután kórházba szállították, kiszenvedett. A fiatal ember — ifjú kora ellenére — apja, vitéz Áronffy Mihály tartalékos főhadnagy oldalán végigküzdötte a világháborút, mert annak idején önként jelentkezett. Amikor apjával hazatért a világháborúból, a Vitézi Szék mindkettőjüket tagjává avatta.

Perlík Péchy Erzsit

A primadonna sofförje 690 pengős kártérítést keresete — Az emlékezetes karambol epilógusa

Budapestről jelentik: Ez év nyarán történt, hogy Péchy Erzsit ismert magyar primadonna autója Székesfehérvárnál összeütközött egy másik kocsival. Az autót maga Péchy Erzsit vezette, a mellette ülő Schenk János sofför olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy 69 napig munkaképtelen lett. A sofför ma keresetet adott be a művész ellen a bírósághoz, 690 pengő kártérítést követelve.

83, 86, 96, 99, 102. szakaszok megváltoztatását javasolja.

A választói törvény új javaslatát a legtöbbet több proporcio elvén épült fel.

A javaslatból azonban nem lesz törvény, mert az erdélyi és bánági képviselők, akik a premium-rendszer hívei, dr. Hatiegan Emil elnöklésével ülést tartottak, mely elhatározta, hogy állást foglal a javaslat ellen, miután a kormány tagjainak többsége sem tartja szükségesnek a törvény módosítását. Az erdélyi képviselők és szenátorok értekezlete végül úgy döntött, hogy javasolja a kormánynak a képviselői napidíjak következő módon való leszállítását: a vidéki képviselők 1000 lejes napidíját 800-ra és a bucarestiek 1000 lejes napidíját 500 leire.

Megalakult az aradi Magyar Párt közművelődési szakosztályának leánytagozata

Leány-dalárda, sport- és táncosztály alakul — A vezetőség és a választmány névsora

Ismeretes az a tény, hogy az aradi Magyar Párt közművelődési szakosztálya kulturális munkája során tervbe vette a leány- és fiutagozat megalakítását. Ezzel azt akarta elérni, hogy a magyar ifjuság, mely az iskolában a magyar kultúrától, irodalomtól, oly kevés ismeretet nyer, megszeresse azt, belekapcsolódjon az erdélyi magyarság kulturális mozgalmába és ezáltal hasznos, dolgos tagjává váljon Erdély magyarságának.

A Közművelődési Szakosztály mai ülésén megalakították a szakosztály leánytagozatát. A Közművelődési Szakosztály nevében Papp Andor, a szakosztály elnöke, tartott megleghangú beszédet, melyben üdvözölte az újonnan megalakult leánytagozatot. Beszédében rámutatott arra, hogy a magyarság kulturális munkájában milyen nagy szükség van a magyar leányok közreműködésére is.

A ma esti alakuló gyűlésen negyven úri-leány vett részt. Az egybegyűlteket egyhanguan elnöknek Balázs Magdát választották meg, akit Arad magyarsága nagyon előnyösen ismer, mint olyant, aki minden magyar jótekonysági és kulturális akcióban kivette a részét. Alelnöknek Feszler Bébit, míg titkárnak Medveczky Margitot választották meg.

Elhatározták, hogy egy hat tagú választmányt alakítsanak, mely a tagozat belső munkáját fogja vezetni. A választmány tagjai: Várialvy Elza, Kiss Inci, Basch Maca, Palágyi Méri, Gérecz Zitta és Dimyés Böske.

A közeljövőben fogják megalakítani a leánydalárdát, a sport-szakosztályt, ezenkívül tánc-kurzust létesítenek. Az ülésen foglalkoztak a Közművelődési Szakosztály által rendezendő Csiky-ünnepélyel.

Olcsóbbodás felé

Szűles körben tárgyalják Aradon a helyi üzleti életben készülöben levő nagy szenzációt. Arról van ugyanis szó, hogy Winternitz Jenő évtizedes divatárú üzlete átalakul és ugyanazon a helyen, de megnagyobbított helyiségben mint Népárház fogja kiszolgálni a közönség legszélesebb rétegét.

Munkatársunk utánajárt a dolognak és a legilletékesebb helyen, a cég főnökénél, Winternitz Jenőnél tudta meg a következőket: A Népárház megalakítása ma már befejezett tény. Az új üzlet mögött egy nagy textilkonzorcium áll, amely eddig páratlan áron fogja forgalomba hozni árucikkeit. Az új alakulat ugyanolyan alapon fog állani, mint a világvárosi áruházak és így lehető lesz a legolcsóbb árusítás, mert az óriási forgalom mellett az árubeszerzés egyenesen a gyárakból történik meg. Az áruikat tehát engros, sőt egyenesen gyári áron továbbítjuk vevőinknek. Természetesen ez az óriási kedvezmény csak a készpénzvetőt illetheti meg, mert mindenféle hitel bevezetése csak az árak drágulását vonhatná maga után. Csak készpénzért, de olcsón! Hogy az árak milyen olcsók lesznek, arról minden szónál jobban fognak meggyőzni árlistáink és főleg kirakataink.

Az új vállalkozás december 1-én nyílik meg, de előtte 2-3 napig szünetelni fog a jelenlegi üzlet, hogy a vaggontételekben érkező áruk elrendezése zavartalanul történhessen meg. Befejezésül Winternitz bizakodó tekintettel vezet végig megnagyobbított áruházában, melynek emeleti részén már most is roskadásig telt stelázsik várják a megnyitást.

Végleg lezárult a Somogyi-Bacsó-ügy

A büncselekmény közkegyelem alá esik és a fábla beszüntette a vizsgálatot

Budapestről jelentik: Somogyi Béla és Bacsó Béla emlékeztető meggyilkolása ügyében annak idején a pestvidéki ügyészség megindította a vizsgálatot és vizsgálóbiró indítványt terjesztett a vizsgálóbiró elé. A vizsgálóbiró azonban megszüntette az eljárást a tettesek ellen, mert a büncselekmény az 1921-es közkegyelem alá esik.

A sértettek özvegyei és az ügyészség en-

nek kapcsán *felfolyamodást jelentett* be a táblához, amelynek Kállay tanácsa ma tárgyalta az ügyet és mert közbírói ügyről volt szó, csak az ügyészi felfolyamodással foglalkozott, de azt is *elutasította* azzal az indoklással, hogy a vizsgálóbiró által említett közkegyelem a tettesekre valóban fennforog. Ezzel tehát a nagyérdeklődésű és nagy izgalmat keltett ügy lezárult.

FILM KÖZLÖNY

Ha a császár visszatér...

Hangosfilm-bemutató a Central-mozgóban

Eugen Scribe és Ernst Leguvé francia írók műve nyomán készült el *Ramon Novarro* új hangosfilmje: *Ha a császár visszatér...* címmel. „A pogány” volt az első Novarro-film, amelyben énekelni hallottuk őt és azóta egyre vártuk, hogy melyik filmben fog ismét felcsendülni kedves, behízelgő hangja, amellyel mint énekes-bonvivant is megtartotta az első helyet Amerika férfisztrai között.

Ramon Novarro új hangosfilmje történelmi miliőben játszódik le. A száműzött korzikai Sas árnyéka vetítődik rá mindvégig a darab hátte-

rére. A film meséje különösen bájos keretet ad néhány kedves szerelmi jelenetnek: Bonaparte kis hadnagya és a royalista fiatal arisztokrataleány között. *Ramon Novarro*, a kis bonapartista szerepében finom humorával, közvetlen kedvességével és megjelenségek, de főként behízelgő hangjának varázsával ismét szaporította sikereinek számát. Énekszámái közül különösen ki kell emelnünk pajzán humorral előadott *Pompadour-dalát* és a „Pásztorfiú dala” című szeriöz számát, melyben hangjának minden árnyalata érvényesül. Partnerei a kedves Marion Harris és a széphangu, finom, nőiesen bájos Dorothy Jordan. A kísérőzene stílusos. A Central-mozi igazgatóságát illeti az elismerés a hangosfilm-vetítő-gép kijavításáért. Impozánsan hat a befejező Marseilles-induló mellett a visszatérő császár csapatának közeledő éneke. A film hatásos rendezését Sidney Franklin, a Metro-Goldwyn-gyár híres rendezője látta el.

A vadkan megtámadta a vadászt — és a hajtót marcangolta halálra

Szerencsétlenség gróf Keglevich Gyula vadászatán

Budapestről jelentik: Pétervásár környékén az elmúlt napok egyikén gróf Keglevich Gyula országgyűlési képviselő nagyszabású vadászatot rendezett, amelyre több vendég volt hivatalos. Az első hajtás alkalmával a sűrűből egyszerre óriási vadkan tört elő és *Bieber* Gyula erdőmérnöknek tartott, aki izgatottan süttötte el fegyverét a vadra és csak sebet ejtett rajta.

A megsebzett vad megtorpant, megfordult és a hajtóknak rohant, akik közül az egyiket *a földreterítette és agvarával a combját összehasogatta.* Azonnal kórházba szállították, azonban az idős ember másnapra a nagy vérvesztesség következtében *kiszáradt.* A vadkant végül is *Kövecz* Béla gyógyszerész terítette le. Az elejtett állat gyönyörű példány, csaknem kétszáz kilós volt.

Aradon kellemetlen helyzetet teremtett az éjjeli mulatók bezárása

Az egészségügyi minisztérium újból engedélyt ad az éjjeli lokálok működésére

Dr. CUCU VAZUL, Aradváros főorvosának nyilatkozata — »Semmi-féle előnye nincs az egészségügyi törvény eme rendelkezésének«

Néhány hónappal ezelőtt lépett érvénybe az új egészségügyi törvény, amely a nyugati államok mintájára veszi föl a küzdelmet a prostitúció leküzdésére. Az új törvény egy szakasza úgy intézkedik, hogy a hatósági orvosoknak be kell csukni az éjjeli lokálok, amelyek a prostitúció tenyésztői és egyben a legszemérmetlenebb kihasználói azoknak a leányoknak, akiket az élet a prostitúció karjaiba sodort. Az éjjeli lokálok bezárásának kérdése már annakidején igen sok vitára adott alkalmat. Sok érv hangzott el a törvény intenciója mellett és sok ellene. Általában a morális, etikai és szociális szempontok az éjjeli lokálok működése ellen szóltak, közegészségügyi és közrendészeti részről viszont célszerűségről szükségesnek látták a lokálok működését.

Hónapokon át forrt a probléma, amíg a gyakorlat megmutatta, hogy bizony nem teljesen volt helyes a közegészségügyi törvénynek ez az előírása, annál inkább, mert *a prostitúció problémája a lokálok megszüntetésével nem szűnt meg, sőt elmérgesedett*, mivel az uccára került leányok elhelyezéséről a törvény nem gondoskodott és így az átmeneti időben ezen a téren egészen lehetetlen állapotok keletkeztek. Számtalan esetben fordultak a „felszabadított leányok” a lapok szerkesztőiségeihez és elpanaszolták, hogy a szabadsággal együtt járó megélhetési küzdelemmel nem tudnak megbirkózni,

A felszabadított páriák visszakiváncsoznak az éjjeli mulatók rabszolgaságába.

A napokban tanácskozás volt ebben az ügyben az egészségügyi minisztériumban. A rendőri, orvosi és szociális szakértők tüzetesen megvizsgálták az egészségügyi törvény végrehajtásával járó gyakorlati eredményeket, amelyek alapján a bizottság azt javasolta, hogy az éjjeli lokálok működéséről szóló betiltó rendelkezés a napokban fog megjelenni. Munkatársunk kérdést intézett az ügyben dr. Cucu Vazul városi főorvoshoz, aki a következőket mondta:

— Aradvárosa eddig még nem kapott rendelkezést az egészségügyi minisztériumtól az éjjeli lokálok megnyitására. Bizonyos, hogy *morális szempontból kellemetlen helyzetet teremtett az egészségügyi törvény*, amennyiben több panasz érkezett hozzám is, hogy az uccára került leányok lehetetlen viselkedése folytán a város egy bizonyos részében szinte lehetetlen közlekedni. Egészségügyi előnyeit sem látnak eddig az éjjeli mulatók megszüntetésének. Valószínűnek tartom, hogy az egész országban ez a helyzet, hiszen a nyugati államokban, ahol már évek óta szünetelnek ezek a lokálok, még mindig nem tudnak pozitívan nyilatkozni arról, hogy előnyös-e vagy hátrányos az a szempont, amely a lokálok megszüntetésében látott hathatós küzdelmi eszközt a prostitúció ellen.

Színház — Irodalom — Művészet

* Az aradi Városi Színház műsora. Péntek este fél 9 órakor: Első tavasz, Rendes helyárak, (C) bérlet, Szombat délután 4 órakor: Hóhéherke és a hét törpe. Gyermekelőadás. Este fél 9-kor: Első tavasz, (A) bérlet. Vasárnap délután 3 órakor: János vitéz. Új betanulással, Küry Klárka föllépével, Agoston Babával a címszerepben, Mérsékelt helyárak. Délután 6 órakor: Egy leány, aki mer, Vigjátékujdonosság, Aradon másodsor, mérsékelt helyárakkal. Este 9 órakor: Első tavasz, Rendes helyárak, (B) bérlet.

* Ma este, szombaton este, vasárnap este: Első tavasz. Aki nem látta még az idei szezon legnépszerűbb operettjéjét, az Első tavasz-t, jól teszi, ha siet és mielőbb megnézi, mert a példátlanul nagy sikert aratott operettujdonosság néhány napon belül egyenlőre lekerül a műsorról.

* Janovics Jenő és Poór Lili Aradon. Jövő hét elején: hétfőn, kedden és szerdán nagy művészi esemény lesz az aradi színházban: Janovics Jenő és Poór Lili fognak mint vendégek szilpadjunkon fellépni. Poór Lili mindhárom estén át fellép, Janovics Jenő dr. azonban csak a vendégszereplés harmadik napján. Hétfőn és kedden az Aradon most színe kerülő világsikerű aratott drámaújdonosság, a Szent áng kerül műsorra, amelynek női főszerepét fogja az országoshírű művésznő alakítani. — Szerdán az Első feleség című vigjáték vezető szerepeiben lép fel mindkét vendégművész.

* Vasárnap délután: János vitéz. Nincs darab az egész magyar irodalomban, amelyet annyiszor adnak volna Londontól Newyorkig a világ minden színpadán, mint a János vitéz-t. A darab vasárnap délután három órai kezdettel kerül előadásra új betanulásban, Küry Klárka vendégművésznő fellépésével. A címszerepben Agoston Baba, a gyönyörű hangu primadonna fog fellépni.

* Hóhéherke és a hét törpe. A szombat délutáni gyermekelőadás iránt óriási a csöppösek társadalmában az érdeklődés. Arad valamennyi magyar elemi iskolája fel fog venni szombaton délután négy órakor a Hóhéherke és a hét törpe előadására.

Egy tompa tárggyal gyilkolták meg Capitan Tódort

Solymos község pénztárnokának tragédiája

Nagy izgalmat keltett Solymos község környékén *Capitan Todornak*, a község pénztárosának rejtélyes halála. Mint megirtuk, a községi pénztárost, aki Solymos egyik tekintélyes gazdálkodója, a község közelében, a vasúti sínek mellett találták meg holtan. Az aradi ügyészség részéről *Mandru Miklós* főügyész szállt ki, *Ionescu* törvényszéki orvosszakértő kíséretében. Megállapítást nyert, hogy *Capitan Todort* meggyilkolták. A pénztárost tompa tárggyal ütötték fejbe és valószínűleg ez okozta halálát. A vizsgálat megindult a gyilkosság körülményeinek kiderítésére.

Felségsértési vád a kolozsvári liberális gyűlés szervezői ellen

A terjesztett röpiratok kimerítik a felségsértés kritériumát — Vizsgálat a röpiratok terjesztői ellen — Kihallgatják Lepadatu volt minisztert —

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári ügyészség ma szenzációs ügyben vezette be a vizsgálatot. Az ügyészség kihallgatásra idézte dr. Lepadatu Sándor volt kultuszminisztert, aki a három héttel ezelőtt Kolozsvárott megtartott liberális nagygyűlés egyik szervezője volt. A nagygyűlés szervezői ellen az a vád merült fel, hogy brosurát osztogattak a megjelent parasztok körében és azok tartalma azonos azzal a röpirattal, melyet a liberálisok június 8-án, a király hazatérése után adtak ki.

A röpirat pedig felségsértő kitételeket tartalmaz

és ezért a sziguranca elkobozta azokat és most felsőbb rendeletre bevezették a vizsgálatot azok ellen, akik a kolozsvári nagygyűlést szervezték. A röpirat tartalma a felségsértés kritériumait teljesen kimeríti és a közeli napokban a kolozsvári ügyészség meg is teszi vádindítványát több ismert politikus ellen. Egyes verziók szerint maga a király rendelte el a vizsgálat megindítását.

Maniu, aki mindentől elkésik — Bratianu Vintila, ki mindent korán csinál

Érdekes portré a két politikusról — Egy késői látogatás, ahol a vőlegénységből keresztapaság lett — Fantázia egy nem létező hatalomról

A román politikának egyéni sajátosságokban két ellentétes pólusa van: Maniu Gyula és Bratianu Vintila. A nemzeti-parasztpárti vezéről közismert, hogy mindenhol elkésve érkezik meg. Róla beszélik, hogy fiatalabb korában sokat járt egy lányos házhoz, sőt már azt hitték, hogy Maniu, aki akkor még csak szerény ügyvédcské volt, hamarosan nyilatkozni fog. Nem így történt. Maniut elsodorja a politika és tíz esztendeig feléje se nézett a lányos háznak, amikor azonban miniszterelnök lett, ismét eszébe jutott a régi barátság. Frakkot öltött, sőt a legközelebbi virágkereskedésben néhány szál rózsát is vásárolt és azzal a megdönthetetlen szándékkal állított be a lányos házhoz, hogy most nyilatkozni fog.

Amikor benyitott az előszobán, nagyon előzékeny fogadtatásban részesült. A szobafeány lesegítette kabátját és cilinderét. Megjelent az előszobában a leány papája is, aki természetesen reverenciával fogadta Románia miniszterelnökét, aki a tőle megszokott szerénységgel szinte zavartan hallgatta a „vőlegénydöbéli após” áradozását.

A végén azonban még nagyobb zavarba jött, amikor a következőket hallotta:

— *Kedves jó miniszter ur, nagyon megtisztelőnek tartom, hogy eljött leányom kísérték keresztelőjére és ezennel meglátom Önt, hogy vállalja el a keresztapaságot.*

Maniu Gyula, Románia miniszterelnöke vállalta a keresztapaságot.

A másik pólus Bratianu Vintila és tulajdonképpen itt róla lesz szó, arról a Bratianu Vintiláról, aki testvérbátyjától, az elhunyt Bratianu Ioneltől örökölte magas közéleti pozícióját. Bratianu Vintila prototipusa a bürokrata embereknek, korán kel és korán tér pihenem, matematikai pontossággal végzi munkáját és mint a Bratianu-kormány mindenkorai pénzügyminisztere, nagyszerűen be tudta tölteni pozícióját.

Van azonban egy igen találó közmondás: *A kutya ugat és a karaván halad.* Ez valahogy nagyon illik Bratianu Vintila legutóbbi szereplésére. A sors kifürkészhetetlen akarata folytán máról-holnapra odacsöppent az ország élére s hiába való volt minden opposzió, a miniszterelnök nem tudott kivetközni önmagából és bürokratikus pedantériával vezette tovább az országot egészen addig, míg az általa lelkészelt ellenzék úgy lesöpörte a politikai horizontról, hogy néhány évvel ezelőtt ezt még elképzelni sem tudta Romániában élő polgár. Pedig Bratianu Vintila is egyik tényezője volt Románia mozgalmas történelmi korszakának. Tudnia kellett, hogy a megváltozott körülmények megváltozott pretenciókkal lépnek föl, hogy a történelem szeszélyességét nem lehet matematikai pontossággal fogantatosított rendszabályokkal és manipulációkkal ellensúlyozni. Főleg nem látta be azt, hogy a megnagyobbodott Romániában a liberális-párt nem folytatnia olyan politikát, amely csak a maga célszerűségét szolgálja és nem veszi tekintetbe azt,

hogy más kívánalmak, más óhajok is elhangzottak.

Alkotmányjogi félreértésnek lehetne nevezni azt a stílust, ahogy Bratianu Vintila fölépített az ország új uralkodójával szemben addig, amíg azt hitte, hogy hatalom van a kezében. Amikor azonban kiderült, hogy ez a hatalom nem létezik, próbált egyet forgatni a köpenyegen és azt gondolta, hogy ezzel vissza fogja majd szerezni régi hatalmát. Bratianu Vintila ezzel is hü maradt önmagához, mert a köpenyegét túl korán forgatta meg és most utóbb arra kellett ráeszmélnie, hogy minden erőlködése dacára megváltozott itt a helyzet, amit csinált, túl korán csinálta.

Maniu túl későn, Bratianu Vintila túl korán... Ez a mi politikánk sorsa... (Sár.)

A leszerelési bizottság lehetővé akarja

tenni az erősebb fegyverkezést

A német delegátus ma leleplezte a bizottság kulisszámögötti munkáját — Heves vita a német és francia delegátus között — Németország nem akar egy új versaillesi szerződést aláírni

Genéből jelentik: A leszerelést előkészítő bizottság ma délelőtti ülése annak az első olvasásban elfogadott javaslatnak a megbeszélésével kezdődött meg, amelynek értelmében a leszerelési egyezmény nem érintené a régi határokat. A francia delegáció pótvajavaslatot nyújtott be, amely kiélezte az első olvasásban elfogadott javaslatot. A pótvajavaslatban a franciák ugyanis azt kérik, hogy a régi szerződések érvénybentartása előfeltétele legyen az új egyezménynek. Ezután olyan előterjesztés került az értekezlet elé, hogy a szóbanforgó pótvajavaslatot adják ki egy albizottságnak. Bernsdorf gróf német delegátus ez ellen nyomban tiltakozást jelentett be és leszögezte, hogy *itt nem technikai kérdéssről, hanem politikai jelentőségű problémáról van szó.*

Massigli francia delegátus ingerülten adott választ a német felszólalónak. Kijelentette, hogy ő a maga részéről ragaszkodik a kérdés albizottság elé való utalásához, ha azonban Bernsdorf gróf úgy kívánja, hogy a javaslatot nyilvánosan tárgyalják, úgy neki semmi oka sincs a tiltakozásra. Az értekezlet résztvevői ezután úgy döntöttek, hogy a pótvajavaslat tárgyalása nyilvános keretben lesz. Majd Massigli a javaslatának technikai és jogi szempontjait világította meg, amire Bernsdorf gróf ismét felszólalt és a következőket mondotta: — A javaslat hivatkozik a versaillesi és a londoni szerződésekre, ezért nem akarok megjegyzést tenni rá. Itt a békeszerződésekéről van szó, amelyek bizonyos jólismert követeléseket támasztanak. Már 1927-ben általában tartózkodó magatartást tanúsítottam a kérdés tárgyalása iránt, 1929. tavaszán pedig

a leszerelési megegyezés tervezet nélkül.

Panamavád két aradmegyei község vezetősége ellen

Állítólag megvesztegették a községek előlárosát — Tárgyalás az aradi törvényszéken

Az agrárreform egyik késői epilógusa került ma tárgyalásra az aradi törvényszék előtt. Az egyes aradmegyei községek 1926-ban erdőterületeket kaptak és a borosjenői erdészeti kerületben Rosu Mihály hivatalnokot bízták meg azzal, hogy a községnek kimérje a számukra megítélt erdőt. Rosu — a vád szerint — megvesztegetést fogadott el Silindia és Satul Mic községek lakosságától és ezért a megengedetnél nagyobb területet mért le részükre. Rosun kívül a vádlottak padjára került még Jercosan Miklós volt silindiai bíró, Kovács János Satul Mic volt albirája és Tamás Florea volt községi tanácsos, akik a pénzt a tisztviselőnek átadták.

A vádlott községi hivatalnokok egyértelműen azt vallották, hogy nem megvesztegetésnek szánták a pénzt, hanem azt költséggel fedezésére adták Rosunak. Ami a költségeken felül volt, azt tiszteletdíjnak szánták, anélkül, hogy azért valami előnyt akartak volna. Rosu hivatkozott arra, hogy a fizetése rendkívül csekély volt és nem követelt el szabálytalanságot a pénzért. A tanúk egyrésze azt vallotta, hogy nem a község pénzből adták a honoráriumot az erdészeti felügyelőség tisztviselőjének, hanem a lakosság adta össze a pénzt. A gazdák csak annyit akartak elérni, hogy a nekik adott erdőt gyorsabb tempóban felmérjék és átadják, miután a tél akkoriban már küszöbön állott. A bíróság rövid tanácskozás után december 16-ra halasztotta a tárgyalást azzal, hogy addig bekérjék a borosjenői erdészeti hivataltól az ügy aktáit és megállapítják, mennyi erdő járt a szóban forgó községeknek.

és a dolgok ismeretének mellőzésével létesült.

Kénytelen voltam tehát megmondani a véleményemet a többség programjáról. Most megerősíthetem, hogy az a lépésem jogos volt. Talán vannak olyan delegátusok, akik azt hiszik, hogy Németország elé lehet terjeszteni olyan megegyezést aláírás végett, *amellyel el-takarják a tényleges fegyverkezést, sőt azt még jobban lehetővé tennék.*

Ez Németország részéről a versaillesi szerződés újabb aláírását jelentené.

Kérem, mondjanak le ilyen illúziókról. Németország olyan szempontból itéli meg a leszerelés helyzetét, hogy paritásos alapon a biztonságát megóvja. A francia javaslat és általában az utóbbi öt esztendőben előterjesztett indítványok azonban az ügyet a megoldás ilyen stádiumába nem hozzák.

Bernsdorf gróf bátor és kemény beszéde nagy feltűnést keltett.

Az aradi mozik mai műsora

5, 7 és 9 órákor.

CENTRAL: HA A CSÁSZÁR VISSZATÉR. Monumentális hangosfilm-dráma Ramon Novarro-val a főszerepben, aki 6 gyönyörű dalt énekel el. A női szerepet Dorothy Jordan játsza. Az előadások megkezdésekor az ajtókat bezárik.

SELECT: Ma utóljára. PATT ÉS PATACHON BANKHÁZ. Ötletes vígjáték.

ELITE: Premler. BOTRÁNY. Társadalmi dráma. Főszerepben: Laura la Plante.

GRADISTE: Új műsor. 7 és 9 órákor. GYILKOS VAGYOK. Nagyhatáru bűnügyi dráma. Főszerepekben: Hans Stüwe, Grete Moshelm és Bernhard Göetke.

H I R E K

Gróf Bethlen Istvánné szindarabját előadják Berlinben.

A miniszterelnök feleségének látogatása az UFA-nál

Berlinből jelentik: Gróf Bethlen Istvánné férjével nem utazott vissza Budapestre, hanem ott maradt Berlinben, ahol egy előkelő színházzal folytatott beható tárgyalásokat a „Szürke ruha” című színművének színdarabjára tárgyában. A miniszterelnök felesége ma egyébként gróf Khuen-Héderváry Sándorné, valamint Hanstein és Bissingen-Nippenburg grófnők társaságában meglátogatta az UFA filmgyár ateliert, ahol a hosszas szemle során melegen üdvözölte a működő magyar tagokat, így közöttük a szabadkai származású Nagy Katót, aki legközelebb az Ihre Hoheit befehlit című film-operett főszerepét fogja játszani.

— **Időprognózis:** Enyhe idő, reggeli ködök, később nyugatról növekedő felhőzet.

— **Litvinov Berlinben.** Berlinből jelentik: Litvinov orosz külügyi népbiztos Olaszországból Moszkvába utaztában ma megérkezett Berlinbe.

— **Törvény a köztisztviselők vagyonának revíziójáról.** Bucurestiből jelentik: A Cuvantul az igazságügyminiszter közvetlen környezetéből arról értesül, hogy egy jogászokból álló bizottság beható tárgyalásokat folytat, miképpen lehetne megvalósítani a tisztviselők vagyonának revíziójáról szóló törvényt. A kiszivárgott hírek szerint, az új törvény a jövő évben kerül a parlament elé és meglepő részleteket is tartalmaz, amennyiben nemcsak a köztisztviselőkre, hanem a képviselőkre, szenátorokra is vonatkozik. Ezeknek vagyonát éppen úgy revízió alá veszik, mint a köztisztviselőket.

— **Egy választási verekedés epilógusa az aradi törvényszéken.** Ez év tavaszán történt meg az aradmegyei Alsósimánd községben a községi választások, amelynek egyik epilógusa ma zajlott le az aradi törvényszéken. Vádlotként Indricau Márton és Indricau Florea állottak a bíróság előtt, azzal vádolva, hogy a választási kampány izgalmaiban megverték Marian Traiánt. A bíróság Indricau Mártont 5 napi, Floreát pedig 10 napi fogságra ítélte.

— **Amikor a rendőr nem emlékszik.** A falusi táncterem hangulata elevenedett fel néhány percre ma az aradi törvényszék egyik tárgyalótermében. Szimpla korcsmai verekedés szerepelt a tárgyszózatban, azzal a súlyosbírással, hogy a duhaj legények megtámadták a községi rendőrt is, aki szíjjel akarta őket választani, amikor verekedni kezdtek és ezzel hatóság elleni erőszakot követtek el. A Pécska községben lezajlott mulatság mai epilógusában Bozsa Illés, János és Tódor állottak a bíróság előtt. A megtámadott Igrisan Miklós rendőr ma már semmire sem emlékezett és ennek volt köszönhető, hogy a bíróság nem vette bebizonyítottak a hatóság elleni erőszakot és felmentette a legényeket.

— **Az upsalai érsek kapta az idei Nobel-béke-díjat.** Stockholmból jelentik: A Storting Nobel-bizottsága összeült és az 1930. év lékediáját Soederblom Náthán upsalai érseknek ítélte oda. A favalji díjat Kellog kapta meg.

— **Felülvizsgálják az aradi autót.** Aradvárosi miniszteri rendeletet kapott, amely elrendeli az autótaxik, városi autobuszok, taxisoffőrök és autobuszsoffőrök működésének felülvizsgálását. A város úgy határozott, hogy a rendelkezést a rendőrség bevonásával fogja végrehajtani és így a felülvizsgálást dr. Lutai Cornel polgármester és dr. Moga Romulusz rendőrkezes vezetésével egy külön bizottság fogja végrehajtani, amelyben részt vesz a város részéről dr. Raicu Aurél alpolgármester és Tripa Mihály gépjárműgázgató is.

— **Pályázatot hirdet a város az Obor-téri üzlethelyiségekre.** Arad városa — mint ismeretes — nagy költségek árán kiépítette a város szélén fekvő gabonapiacot s oda tizenkét üzlethelyiséget óhajtott beállítani. Hat üzlethelyiség már elkészült és ezeknek bérbeadására a város most pályázatot hirdet. A pályázók egyelőre június 1-ig vehetik bérbe a helyiségeket, a félvétele után azonban éves szerződést köt a város a bérlőkkel.

Megoldódott az óbudai régitemető titokzatos

női halottjának rejtélye
Az ismeretlen nő öngyilkosságát követelt el — Spirítusz-vásárlás egy fűszeresnél — „Nem hozom vissza az üveget...”

Budapestről jelentik: Az óbudai hegyekben a Kecské-tetőn, a használaton kívül helyezett temető egyik kriptájánál talált rejtélyes női holttest ügyében megindított rendőri nyomozás mára megállapította, hogy az eddig ismeretlen személyazonosságú nő **öngyilkosságot követett el** és nem forog felem bűntény esete.

Jelentkezett ugyanis a rendőrségen egy óbudai fűszerkereskedő, aki elmondotta, hogy a megadott személyleírásnak megfelelő nő volt nála tegnapelőtt az üzletében és fél liter spirítusz vásárolt. Nem volt üvege, azt is ő adott, de 20 fillér betétet kért érte, amiről nyugtát adott. Az ismeretlen nő ekkor azt a megjegyzést tette, hogy **nincs rá szüksége, mert ugysem hozza vissza az üveget.**

A rendőrség hitelt adva a fűszeresnél előadásának, elfogadta az öngyilkosság tényét, amelyet az ismeretlen nő úgy követelt el, hogy a kriptánál végiglocsolta a szesszel ruháját, majd pedig meggyújtotta azt. A rendőrség most a nő személyazonossága után nyomoz.

Ujabb németellenes tüntetések Lengyelországban

A szótartó lengyel nacionalisták — Ezuttal Thorn város német otthonát rohanták meg

Varsóból jelentik: Thorn városban tegnap délelőtt a lengyel nacionalisták megrohanták a Német Otthont és az ott tartózkodókat súlyosan megverték. Néhány nappal ezelőtt már megjelen-

tek az otthonban ahol akkor nagyot kevesen tartózkodtak, úgy, hogy a nacionalista tüntetők nem találták érdemesnek megtámadni őket. Megígérték, hogyha többen lesznek, visszajönnek,

— Néhány nap múlva lép életbe az új rendszerű utlevélvizsgálat. Jelentettük, hogy a belügyminisztérium körrendeletet küldött az összes határrendőrségekhez, amely szerint a jövőben — a nyugati államokhoz hasonlóan — a rohogó vonaton fog lefolyni az utlevélvizsgálat. A rendelkezés gyakorlati keresztülvitelle pillanatnyilag technikai akadályokba ütközött, miután a határrendőrségnek megfelelő pecsétekkel kell ellátnia magát, hogy a mozgásban lévő vonaton a munkát el lehessen végezni. Dr. Crisnic Jenő, az aradi határrendőrség főnöke most kijelentette munkatársunknak, hogy néhány nap leforgása alatt a határrendőrség beszerzi a szükséges kellekeket és ettől a pillanattól fogva Aradtól—Lökösházáig fogja átvizsgálni a határrendőrség az utasok utlevelét és ezzel megszűnik a Curtici határállomáson való hosszas tartózkodás.

T. Gergely erdélyi üdvözlése egy almán — Budapestre.

Budapestről jelentik: Egy budapesti úriasszony a fővártéri piacon egy kilogramm almát vásárolt. Otthon észrevette, hogy az egyik almán tintaceruzával a következő felírat áll: „Üdvözlés Erdélyország magyar testvéreitől. T. Gergely, november 4.” A falu nevé már nem lehetett kivenni. A budapesti esti lapok hangulatos cikket írnak az esetről és találgatják, hogy Erdély melyik községéből indult el az üdvözlés.

— **Nagvarányu földrengés Albániában.** Tyránából jelentik: Albániában földlökéseket éreztek, amely különösen a már nemrégiben földrengéssel sújtott vidékeken volt leginkább észlelhető. Az ország déli részében egy községben 29 ház jelzi a pusztítás arányát. A földrengésnek szerencsére nem volt emberáldozata.

Aradváros új uccanevsora és térképe

könyvtárakban már kaphatók!

— **Volt szerb miniszterelnök halála.** Belgrádból jelentik: Ma meghalt 69 éves korában Vukicsevics Velja volt jugoszláv miniszterelnök, a radikális párt elnöke. Vukicsevics kormányelnöksége alatt történt a belgrádi parlamentben az egész világ közvéleményét felháborító Radics elleni merénylet.

— **Halálozás.** Glück Emanuel hosszas szenvedés után f. hó 26-án elhunyt. Temetése f. hó 28-án d. u. 5 órakor lesz az izraelita temető halottasházából.

— **Elkerülhetetlen az angol bányaiipari sztrájk.** Londonból jelentik: A bányaiiparban mindinkább kiélesedik a helyzet és a sztrájkot elkerülhetetlennek látják. Ennek megelőzésére a délwalesi, skóciai és brixtoni bányatulajdonosok elhatározták, hogy hétfőn bezárik bányáikat. Ez a munkáskizárással egyenlő és a hír hatalmas izgalmat keltett a bányászok körében.

Gondosan válogassa meg leshajtóit. Sőt kérje ki orvosa tanácsát, aki Artin dragéet fog ajánlani, mert biztos, enyhe, olcsó,

„Pártoljuk a hazai ipart!...”

— ez lesz a pesti bálak jelszava

Budapestről jelentik: A Társadalmi Egyesületek Szövetsége nagyszabású akciót kezdeményezett az irányban, hogy a báltrendező egyesületek terjesszék ki figyelmüket a hazai ipar védelmére. Vagyis például a meghívókat hazai papíron készítsék és nyomtatékkal kérjék a közönséget, hogy a mulatságokon hazai szabóműhelyekben készített és Magyarországon vásárolt ruhákban jelenjenek meg.

— **A Morgan-telefonszállítmány Konstantinában.** Konstantinából jelentik: A kikötőbe ma befutott a Morgan-telefonársaság első amerikai szállítmánya, melyek a romániai telefonvonalak és központok megjavítására szükségesek.

— **Betörés.** Ma délután az V. kerületi rendőrségen Murar Mladin, Strada Margurele 7. szám alatti lakos, feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik délután öt és hat óra között lakásába álkulccsal behatoltak és onnan tíz ezer lej készpénzt elloptak. Az V. kerületi komisszáriátus erélyesen folytatja a nyomozást, mivel az a gyanu, hogy egy jól megszervezett rablóbanda kezdte meg a tél beálltával működését.

— **Az aradi Polgári Jótékony Nőegylet választmányi ülése.** Az aradi Polgári Jótékony Nőegylet vezetősége ma este 6 órakor tartotta rendes választmányi ülését a Minorita Kulturház kistermében. Az ülés dr. Borso Béla elnöke alatt folyt le és azon a választmány valamennyi tagja részt vett. A gyűlésnek egyetlen pontja volt a vasárnapi teadélután programjának megbeszélése. A tea-délután a Magyar Párt helyiségében tartják meg, délután 5 órai kezdettel. A választmány úgy határozott, hogy tekintettel a gazdasági krízisre, a tea-délutánon nem szednek belépti díjat, ellenben mindenki a tea árát fogja megfizetni, melyet 30 lejben állapítottak meg. A szükséges élelmiszereket a választmányi tagok részben gyűjtés útján adták össze. A tea-délutánon befolyó tiszta jövedelem az egyesület otthonában ápol 32 idős uriaszony ellátásának pótlására szolgál. A tea-délutánon cigányzenekar fogja szórakoztatni a közönséget. Amennyiben a hangulat a délutánon megfelelő lesz, egy a teát tánc követi. A választmány mindent el fog követni, hogy a közönség megtalálja a kellő szórakozást.

— **Rendőrségi hírek.** Guzan Demeter, 25 éves földműves, több lopott tárgyat vásárolt. A rendőrség Pécskán fogta el és gazdasággal vádolva, beszállította az aradi rendőrségre. — Covasantan István, 39 éves, Strada Sava Raicu 65. szám alatti lakost lopás miatt ma előállították az aradi rendőrségre. — Angyal Mária, 26 éves, pécskai illetőségű, aradi lakosnő, az őrszemes rendőr tegnap éjszaka leigazolta. Tekintve azt, hogy semmiféle igazolvány nem volt nála és bejelentett foglalkozása nincs, csavargásért előállították a rendőrségre.

Adj szállást a joggyakor- noknak — kírabol

Budapestről jelentik: E hó elején egy elégszűs fiatalember, aki Várpalotai Bertalan törvénytudós joggyakorlónak mondotta magát, lakást vett ki Liptay Elemérné budapesti uriaszonynál. Az urinő tegnap távol volt lakásáról és hazaérkezve megdöbbenéssel konstata, hogy lakója az egész lakást kiosztotta.

Várpalotai levelet hagyott hátra, amelyben könyörög az uriaszonynak, hogy ne jelentse fel. Lopását azért követte el, mert sikeresen kiderült, hogy Várpalotai nevű törvénytudós joggyakorlónak nem létezik.

Kicserélték a Central-mozgó hangos vetítőgépét

Mint ismeretes, Aradváros tanácsa már régebbi idő óta foglalkozott azzal a problémával, hogy a hangosfilmeket bevezesse az összes mozgósínházakba és hogy a leadás a technikai követelményeknek megfelelő legyen. A Western-gép megvásárlása már folyamatban van, azonban Stefanus Sabin, a mozgósínházak igazgatója, egy áthidaló megoldást talált arra, hogy a Central-mozgó közönsége ne legyen kitéve rossz hangosleadásoknak és így a meglévő gép alkatrészeit újjal cserélték fel addig is, amíg az új leadó megérkezik. Az alkatrészek kicserélésével annyira felfokozták a Central-mozgó leadójának teljesítőképességét, hogy a jövő héttől kezdve, már úgynevezett (Lichtton) fényleadással fogják közvetíteni a hangot. Az eddigi próbák kitűnően sikerültek és így minden remény megvan arra, hogy a végleges megoldásig is kifogástalan előadásokat kap az aradi mozilátogató közönség.

— Felrobbant a cirkusz benzintartálya — kiszabadultak a fenevadak. New-Yorkból jelentik: Az Associated Presse jelentése szerint Quadeloupe város egyik cirkuszában felrobbant egy nagyobb benzintartály. A szerencsétlenségnek 13 halottja és 16 sebesültje van. A vadállatok a robbanás következtében keletkezett zavarban kiszabadultak és a városban hajóvadászatot kellett rendezni, míg sorra lelővöldöztek őket.

— A Román Nőegylet november 29-én, szombat d. u. 5 órai kezdettel tea-délután rendez a Városi Színház épületében levő „Román Club” helyiségében.

— Értesítjük az aradi és aradmegyei hadirokkantakat és özvegyeket, hogy egyesületünk, a Societatea „Izbanda” megkezdte működését. Felhívjuk mindazokat, akiknek valami ügyük van, akár személyesen, akár írásban forduljanak egyesületünkhöz. Tagjaink sorába felveszünk mindenkit, rangkülönbség nélkül, csak a hivatalos elismert okmányok alapján, amely igazolja azt, hogy a világháború áldozata. Egyben értesítjük, hogy egyesületünk úgy az illovi, mint az aradi kir. törvénytudós elismert egyesület, melynek célja védelmezni a hadirokkantakat, özvegyeket, amit az I. O. V. törvényben előírt jogokból kihagytak. Egyesületünk hivatalos órái egész napon át reggel 9—1-ig, délután 4—7 óráig. Címünk: Societatea „Izbanda” a Invalizilor si Vaduvelor de Razboi, Fiala Arad Bdul. Reg. Ferdinand No. 26. A vezetőség.

— Katonai okmányok felülvizsgálása. A hadkiegészítő parancsnokság felhívja az 1889. évi születésűeket, hogy november 28-án, míg az 1888. évi születésűek november 29—30-án jelentkezzenek az aradi rendőrkvesztúrán, katonai okmányaik felülvizsgálása céljából.

— A Magyar Párt közművelődési szakosztálya kedden este 7 órakor alakítja meg a közművelődési szakosztály fiu-tagozatát és felkéri Arad magyar ifjúságát, hogy az alakuló gyűlésen minél nagyobb számban jelenjen meg.

— Felhívjuk az olvasóközönség figyelmét az utoljára átalakított és modern újításokkal felszerelt „Olga foto-szalon” lapunk mai számában megjelent hirdetésére.

— Jegyezze meg: dec. 7-én van az Iparos-Ötthonban a Nővédelmi Hivatal tombolás tea-délutánja.

Rendszeresen meggyalázzák Radics István sírját

Özvegyének panaszos levele a Timeshoz „Hasonló eset csak a tizenhatodik században fordult elő”

Londonból jelentik: Radics Istváné, a meggyilkolt horvát parasztvezér özvegye panaszos levelet intézett a Times-hoz és arról panaszkodik, hogy ismeretlen tettesek rendszeresen meggyalázzák halott férjének sírját. Levelében kijelenti, hogy hasonló eset csak

a XVI-ik században fordult elő, amikor egy török basa rendeletére lerombolták Belgrádban a Szent Száva-templomot. Azt azonban nyíltan tették és nem a sötétben bujkálva, gyáván, mint ahogyan Radics István sírja meggyalázása történt.

TEVDIK RUZSDI bej látogatása alkalmával megpecsételték az olasz—török barátságot

A török külügyminiszter Mussohinél és Grandinál — Az olasz lapok megleghangu cikkei Törökországról

Rómából jelentik: Ma Rómába érkezett Tevdik Ruzsdi bej, török külügyminiszter. A török diplomatát a pályaudvaron ünnepélyes fogadtatásban részesítették. A fogadtatásnál megjelent Grandi olasz külügyminiszter is, aki melegen üdvözölte a török minisztert, majd később, amint félhivatalosan jelentik, Tevdik Ruzsdi bej megjelent Grandinál. A két külügyminiszter több mint egy órán át tartott szívélyes hangulatú megbeszélést, melynek kifejezésre juttatták országaik barátságának szerencsés kifejlődése fölötti meglegedettségüket, Olaszországot és Törökországot egyaránt érdekli politikai és gazdasági kérdésekre. Ennek során megállapították, hogy

az összes idevonatkozó ügyekben nézeteik összhangban vannak.

A Grandinál lefolyt bensőséges diskusszió után Grandi viszonzta a török külügyminiszter látogatását. Később Mussolini fogadta mindegy 40 perces kihallgatáson a török vendéget.

Valamennyi olasz lap meleg szeretettel ír Tevdik Ruzsdiról és több újság fényképét is közli. A lapok élénken kommentálják az olasz-török viszonyt és a két ország közötti gazdasági és politikai összeköttetés fejlődésének lehetőségét. A lapok közül legmelegebben a Giornale d'Italia ír.

A sajtóorganum „Olaszország és Törökország” című vezércikkében kijelenti, hogy Tevdik Ruzsdi bejben az új Törökország kiemelkedő képviselőjét és a megértés ama értékes politikáját és hatalmas előmozdítóját üdvözi.

amely konszolidálta a két országot és amely a Földközi tenger keleti részén lévő nemzetek között oly eredményesen fejlődik. A lap emlékezett Mussolini, Tevdik Ruzsdi bej és Michalakopoulos 1928-ban lefolyt találkozására és a török-görög egyezményre, továbbá arra, hogy a Földközi tenger keleti részén, Törökország és Görögország ugyanazt a szerepet töltik be, mint Franciaország és Németország a Rómán. A Giornale d'Italia megítélja az olasz-török viszonyt, amelyet tökéletesen kielégítőnek vél.

Törökország a Földközi-tenger Keleti medencéjében az egyensúly jelentős tényezője — írja a lap — és Olaszország azt kívánja, hogy ez a konszolidált tényező, valódi jelentőségének megfelelően éreztesse súlyát. Olaszország barátsági politikája Törökország iránt, ezeken az előfeltételeken nyugszik — fejezi be a lap cikkét.

Az első téli hideg beálltával fontos vonatpárokat szüntet meg a CFR

Bucurestből jelentik: A CFR vezérigazgatósága rendeletet bocsátott ki, mely szerint az első téli hideg beálltával a következő vonatpárok forgalmát szünteti be: 13—14 Bucurest—Temesvár, 15—16 Bucurest—Temesvár, 33—34 Bucurest—Várad, 35—36 Bucurest—Tövis, 47—48 Várad—Szatmár, 49—50 Galac—Székelykocsárd, 51—52 Bucurest—Csernovitz expressz.

LEGUJABB.

A csehországi népszámlálás ferde adatai a Népszövetség elé kényszerítették az ottani magyarságot

A csehszlovákiai magyarság erőteljes lépése

Prágából jelentik: A csehszlovákiai népszámlálás ferde adatai miatt, amelyek a valóság meghamisításával arra törekedtek, hogy Csehszlovákiát nem mint nemzetiségi, hanem mint nemzeti államot tüntessék fel, arra kényszerítették az ottani Magyar Pártot, hogy igazának tudatában a

Népszövetségnél keressen orvoslást sérelmeire. A magyarság erőteljes lépése figyelemreméltó, mert bizonyítéka annak, hogy a kisebbségi sorsba szakadt magyarság népességének szilárd tömbjét minden áron meg kívánja őrizni, hogy demonstratív erővel tudja bizonyítani számárányát s erejét.

Hatalmas botrányt provokáltak a kommunisták Berlin városi tanácsülésén

Az elnök mind az 54 kommunista tanácsost kizarta az ülésről — A tanács-tagok ellenszegültek — Rendőrök az ülésteremben

Berlinből jelentik: A városi tanács mai ülését soha nem látott botrányos jelenetek zavarták meg, amelyek szükségessé tették a rendőrség beavatkozását is. Amikor a tartományfőnök felolvasta az állambiztosok kivételéről szóló iratot, a kommunisták a karzat-közönség támogatásával pokoli lármát rögönöztek. Erre a karzati kiüritették, a kedélyek azonban csillapodtak és a kommunista tanács-tagok követelték az ülés nyilvános jellegének visszaállítását.

A kommunisták annyira zavarták a rendet, hogy az elnök végül is kénytelen volt egyet a tereméből eltávolítani. Amikor a kommunista tanács-tag elhagyta a termet, egy

rendőrosztog vonult be, ami ellen a kommunisták élénken protestáltak és az elnök ismét kényszerülve volt erőyes rendszabályhoz nyulni.

Az összes kommunisták kizárását határozta el, ez azonban nem ment simán, mert a kommunisták ellenszegültek és padokkal elbarrikádolták magukat.

Végül nagynehezen sikerült csak az 54 kommunista tanácsost kivonni. Amint a kommunisták eltávoztak, példájukat követték a nemzeti szociálisták is azzal a megokolással, hogy „a történetek világosan mutatják az uralkodó rendszer végvonaglását...” és ebben ők nem akarnak résztvenni.

Vegyen cluji Mentősorsjegyet!

100 lejért 1 milliót nyerhet.

Huzás 1930 december 21. — Nyereményeket Banca Albina fizeti. — Hivatalos nyereményjegyzék lesz kinyomatva.

Vidéki rendeléseket 117 lej előzetes beküldése ellenében Sorsjegyiroda Cluj, Str. Memorandului 10. és Fekstein Tivadar Arad, Str. Ioan Weitzer 12. eszközölnék.

Egy rendőr leleplezte dr. Domján Lajos szörnyű vérengzéseit

Gyűlnék a terhelő adatok a Szekszárdon letartóztatott kommunistavezér ellen — Feljelentések az ország minden részéből

Szekszárdról jelentik: A kommunizmus alatt elkövetett üldözmeiért letartóztatott Domján Lajos dr. viselt dolgairól egymásután érkeznek jelentések dr. Gaál Dezső szekszárdi vezető-ügyészhez. Az ország minden részéből adnak adatokat dr. Domján bűnlajstromához, sőt még Ausztriából is jött információ a kommunistave-

zér forradalmi ténykedéséről. A felvilágosítottok élénken bizonyítják dr. Domján tolnai, faddi és gerjeni terror-ügyeit. Különösen egy Winkelmann nevezetű rendőr szolgált értékes adatokkal ellene. Winkelmann ugyanis 1919-ben mint csendőr volt beosztva a tolnai őrsőz és közvetlen közelről volt alkalma megfigyelni dr. Domján szörnyű vérengzéseit.

Aradi író bucuressi-i könyvsikere

Fekete Tivadar „Klasszikus Kert” című új könyvét a román és magyar sajtó egyhangu ünneplése fogadta

A romániai sajtó magyar és román nyelven napok óta hasábos cikkeiben számol be az Aradról elszármazott kitűnő Fekete Tivadar legújabb könyvsikeréről. Nemrég hagyta el a sajtót Fekete legújabb műfordítási kötete „Klasszikus Kert” címen. A könyvben Fekete Tivadar a régi román líra legkiválóbb képviselőit mutatja be magyar fordításban.

Ha a könyv első oldalától a könyv utolsó oldaláig lapozunk s minden piécejét elolvassuk: akkor az eredeti költő ízt, poézisének illatát, lelkeségének minden rezdülését, szókincsének minden színét a legmagyarabb és a legművészebb ötvözésben kapjuk. Persze, nem könnyű feladat régmúlt idők nagy klasszikusait a mai rohanó tempójú levegőben életregalvanizálni, ezeknek plasztikus szépségeit úgy megeleveníteni, hogy a magyar olvasó művészi élmény útján menjen át. Ehhez nem elég műfordítónak lenni, ehhez az kell, hogy a fordító poéta legyen, aki bele tudjon helyezkedni a töle idegen nép lelki világának legmélyebb talajába, ehhez az kell, hogy a fordító ne csak átültessen, hanem hangszereljen, transzponáljon, rimekben és ritmusban magyarul csattogjon és végül is és legelsősorban az kell, hogy költő legyen, a javából!

Ez: Fekete Tivadar. A különben franciás hajlékonyságu, mélyen dekadens, kicsit pózoló, de mindenekfelett szenvedélyes és ritka forráságu poéta ebben a kötetében egy-két helyen, kétségtelen, eléri a magyar klasszicitás magaslatait is. Ahogy Eminescu „Esi csillag”-át fordítja, ahogy Vlahuta melankóliáját adja, vagy ahogy Vasile Alecsandru szibériai versét szerzővirozza: az a kongeniális, istenáldotta, veleszületett poétai lényeg szikrázó tüzesője, rimben, ritmusban és igazi magyar nyelvben. Fekete Tivadar szótára több, mint gazdag, kimeríthetetlen variációkban adja a magyar kifejezések és fogalmak színét és ízt, a magyar rimék változatosságát és nem egy olyan verssorára aka-

dunk, amelynek elsodró erejében még az eredeti vers szépségei is megsokszorozódnak.

A könyv Kolozsváron jelent meg, a Lapkiadó r.-t. pompás kiállításában, közel 160 oldalon, Demian Tassy kolozsvári román festőművész archanikus ízü, nemes címlapjával. A „Klasszikus Kert” Fekete Tivadar színes és szikrázó talentumának fölfelé ívelő útjában jelentős és maradandó állomást jelent. (y.)

Nagyarányu tüzvész Vulcanban

Vulcáni tudósítónk jelenté: Nagyarányu tüzvész pusztított Vulcanban. A tűz a Rosenthal Andor és Katz Jenő vulcáni kereskedők söraktárában tört ki. Az okot egyelőre még nem sikerült megállapítani, azonban kiderült, hogy a tűz először lappangott és ezert csak későn vették észre. Amikor aztán az oltási munkálatokba kezdtek, az épület jórészt már lángok övezték. Csak hosszas és fáradságos munka után sikerült a tüzet lokalizálni. Értésülésünk szerint a kár biztosítás után megériül. A tüzzel kapcsolatban érdekes megjegyezni, hogy az egyik tulajdonos, Rosenthal Andor felesége alig két héttel ezelőtt hunyt el.

Amerikába szökött a CFR. egyik könyvelője, aki husz millióval károsította meg a vasutat — Gyanus manipulációk a CFR. költségvetésében

Bucurestiből jelentik: A CFR. jöléti osztályán történt tízmillió lejes visszaélés ügye, a melyről részletesen beszámoltunk, mind nagyobb méreteket ölt.

A visszaélések végösszege ugyanis mára 20 millió leire emelkedett.

és könnyen lehetséges, hogy a további vizsgálat során az állam kára lényegesen magasabb összegben kerül megállapításra. Az ügy előzményei és érdekes részletei a következők:

A jöléti hivatalnak egyik magasrangú tisztviselője november elején feljelentést adott be a miniszterelnökséghez és ebben azon gyanujá-

Miért kell a vizeletet állandóan ellenőrizni.

A gyakori szimptomás és látható zavarok, melyek egy előzetes rosszulléttel a betegséget jelzik, a vizelet állapotával vannak összefüggésben.

Az egészséges ember vizelete tiszta, átlátszó, világossárga színű. Ha azonban a vizelet zavaros, ez annak a jele, hogy a vesék működése nem normális. Nagyon szabású betegség elkerülése végett ezt figyelemmel kell kísérni. Ez a legegyszerűbb módon történik. A vizeletet 10—12 órán keresztül állni hagyjuk, ha ezután sötétsárga színt vesz fel és egy vékony vörösszínű homokrétég képződik rajta, kétséget kizárólag megállapítható hogy húgysavtúltengés esete áll fenn.

A húgysav nitrogéntartalmú vegyületek kémiai eredménye, amely túlságos táplálkozás folytán erősen fűszerezett ételek, húsneműek élvezete vagy nikotin, esetleg alkoholmérgezés következtében áll elő, az emberi szervezet részére a legelőrelmetesebb mérég.

Az ülo élelmód, az öröklött betegségek, tartózkodás nedves környezetben, szintén okai a húgysavképződésnek.

Reuma, artritisz, érelmeszesedés, epekövek, isias, neuralgia és vesebántalmak mind betegségek, melyeket a húgysav túltengése képez és fejleszt.

Ezért minden körülmények között szükséges, hogy mindenki a legjobb és legeredményesebb eszközhöz forduljon, mely a húgysavat feloldja és az URODONAL.

Ennek hatása alatt a vizelet rögtön kitisztul, a húgysav keletkezésének arányában eltűnik és mindennek eredménye, hogy az emberi szervezet olyan betegségektől megóvja, melyek következménye katasztrófális lehet.

Dr. JOSEF FERRAR GASSAIN,
a zaragozai Provinz-Spítal orvosa.

Levelezőlap által franko megrendelhető:
Illusztrált Almanach és naptár Urodonal 1931-
edik évre, hasznos tanácsokkal, a háztartásra vonatkozólag ellátva, Drogueria Standard Str. Zorilor 2. Bukarest.

Megtámadták a vendéglőst, szolgálja segítségére ment, megsebesült, — a tettest letartóztatták

Berlinből jelentik: Berlin egyik külvárosi szállodájában, a Steglitzerhoff-ban, tegnap este véres rablótámadás történt a szálloda tulajdonosa ellen. A szállodával egybekötött vendéglő söntésében, a záróra körül két férfi iddógált. Amikor fizetésre került a sor, a férfiak kiíztették az előgyasztott ital árát, majd amidőn a tulajdonos a kassza körül babrált, az egyik férfi odalépett hozzá és cigarettát kért. A tulajdonos kiszolgált és éppen eltette a cigarettáért kapott összeget, amikor hirtelen föltekintve, egy nekiszegett revolvért látott a vendége kezében.

A férfi erőlyesen ráordított, hogy azonnal adja oda minden pénzét. A vendéglős már-már

engedni akart a felszólításnak, amidőn éppen a söntésben foglalatokodó szolgálja hátulról nekiugrott a rablónak és a földre döntötte. A gonosztevő azonban elsütötte revolverét és a golyó a szolgálót térdén találta, úgy, hogy harc-keptelenné vált.

A dörrenés zajára azonban besietett a közeli rendőrszem, aki lefegyverezte a rablót és letartóztatta. Társa ezalatt az ajtót elosont, anélkül, hogy bármiben is segítségére lett volna. Kiderült, hogy Meier Vilmos a neve, stuttgarti származású, 28 esztendőszállodai alkalmazott. A szolgálót kórházba kellett szállítani, mert a lövés szétroncsolta térdkálcsát.

Az önfeláldozó szolgálja — Rablótámadás egy berlini szállodában

INGYEN KAPJA

• hó végéig

AZ ARADI KÖZLÖNY-T,

ha ma megrendeli.

Az előfizetést csak 1930. december 1-től számítjuk.

A legszebb és legolcsóbb karácsonyi ajándék egy fénykép az ujonnan átalakított és modern újításokkal felszerelt OLGA FOTO-SZALON-ból Arad, Szabó-útvéghez, Bul. Reg. Maria 20.

AZ IPAROS OTTHON műkedvelői, november 30-án, vasárnap este 9 órakor az énekkar és a teljes zenekar közreműködésével megismétlik **Gül Baba című 3 felvonásos operettet**

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Folynak a benevezések az aradi kirakatversenyre

A benevezett cégek névsora — Nagy érdeklődés a verseny iránt

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara által rendezett kirakatversenytől már csak egy pár nap választ el. Arad uccáiba új szín költözik, a kirakatok megtelnek áruval, izléseken és nem egyszer művészi megrendezve várják a vevőket, akik most talán számosabban fognak megfordulni az üzletekben, mint máskor. A különböző üzletekben már most izgatottan folyik a készülődés, sűrű a kereskedő és az inas is és a lefüggönyözött ablak-táblák mögött lassan elkészül a verseny-kirakat. A kirakatversenyre eddig is már Arad legelőkelőbb cégei jelentették be részvételüket és még egyre folynak a jelentkezések. Az eddig benevezett cégek a következők:

Szegő Miksa írógép-vállalat, Bársony Andor, Fischer Mór, Lusztig és Berger, Zeiner-drogéria, Ruttkay és Botye, Grünberger és Társa, Reiner György, Strasser Ignác, Grivita Butorszövetkezet, Hartmann Kálmán, Szentgyörgyi E., Friedmann József, Renaissance, Apponyi-festvérek, Vojtek és Weisz, Menczer Osz-

kár, Central-harisnyaház, Elite-drogéria, Rádó Gyula, Éles Lilly, Pauzár Sándor műkertész, Wild-bonbonnéria, Klemens-cukrászda, Gutt-mann és Berger, Frisch Hermann, Weisz Jenő és Szabó Albert.

A közönség körében a kirakatverseny iránt felfokozott az érdeklődés.

UJSÁG

MINDEN

SZOMBATI

SZÁMÁBAN

INGYEN

MÉLYNYOMÁSÚ, KÉPES

RÁDIÓ-

MELLÉKLET

TELJES MŰSORRAL

Előfizetni lehet: Sándor Iván hírlapiroda, Löbl hírlapiroda aradi cégeknél

Az aradi csődbíróság elé került a Vulcu Maxim-féle csődtömeg költségszámlája

A Victoria takarékpénztárnak találja az 1 millió 600 ezer lejes számlát — Hétfőn dönt a bíróság

Érdekes beadványt tárgyalt ma az aradi törvényszék csődbírósága. Néhány évvel ezelőtt mondotta ki az aradi törvényszék a csődtömeg Vulcu Maxim aradi gépgyáros ellen. A csődtömeg gondnok dr. Sárbu György aradi ügyvéd lett. A csődtömeg likvidálása során az ügyvéd most benyújtotta a bírósághoz költségszámláját, amelynek összege 1 millió 600.000 lejt tesz ki. A bíróság ma tárgyalta az ügyet, azonban egyelőre döntést nem hozott, miután az egyik hitelező részéről kifogás érkezett be a bírósághoz. A Victoria Takarékpénztár ugyanis, amely a gépgyáros hitelezői közé tartozik, kifogásolta a költségszámla magas összegét és arra kérte a bíróságot, állapítson meg kisebb összeget, hogy több jusson a hitelezőknek. A csődbíróság hosszas tárgyalás után úgy határozott, hogy hétfőn hirdeti ki az érdekes ügyben döntését.

— Kereskedelmi képviselőket létesít Budapesten a Mironescu-kormány. Budapestről jelentik: Románia az eddiginél is intenzívebb gazdasági kapcsolatot óhajt létesíteni a magyar kereskedelemmel, iparral és mezőgazdasággal. Ezért rövidesen kereskedelmi képviselőket fog létesíteni Budapesten, amely szerv minden export- és import-ügyben felvilágosításokkal szolgál, azonkívül pedig propagálni fogja Románia exportcikkeit. A budapesti román kereskedelmi képviselő vezetője hír szerint dr. Mataşaru Jan, a budapesti román követtség kereskedelmi attaséja lesz, aki évek óta igen értékes munkát fejt ki a két ország gazdasági kapcsolatainak kimélyítése ügyében, s ezen a révén számtalan barátot szerzett magának.

— Az Aradi Központi Takarékpénztár r. t. Elnöke felkértem, hogy némely további teendő megbeszélése végett folyó hó 30-án, vasárnap H. e. 10 órakor az intézeti helyiségben (Bul. Regina Maria 18, szám) tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek. Arad, 1930. november 27-én. Momák Flóris, felsz. biz. elnök

Per készül a Sertéshizlalda és Aradvárosa között

Lehet-e 50.000 lej értékű földet 400 lejért adni?

Az aradi Sertéshizlalda R.-T. még a béke éveiben tizenöt kishold területet kapott Arad városától azzal a kikötéssel, hogy itt húsfeldolgozó gyárat tartozik építeni. A szerződés szerint abban az esetben, ha a részvénytársaság nem építi fel a vállalatot, akkor köteles visszaszármaztatni a területet, vagy pedig holdanként 800 koronáért megváltani.

A Sertéshizlalda R.-T. a dekonjunktura folytán még hónapokkal ezelőtt kimondotta fölszámolását. A likvidáló társaság kérvényei fordult a városhoz, amelyben arra kéri a város vezetőségét, hogy érvényesítse a szerződésnek a földtelek megváltására vonatkozó pontját, amely szerint 15 kisholdnyi területet a beváltási aránynak megfelelően 400 lejért holdanként megváltani. A permanens-bizottság foglalkozott az ügygel és úgy határozott, hogy az ügyre vonatkozó szerződést és egyéb okmányokat László Cornel dr. polgármesternek adják ki tanulmányozás céljából. A bizottság már előzetesen lebeszélte, hogy a 15 holdnyi területet nem adja át ezen a pötöm pénzen, miután annak idején azt kifejezett céllal bocsájtotta a sertéshizlalda rendelkezésére. Ezzel a gesztussal a város egy iparvállalatot akart támogatni, de miután a sertéshizlalda vállalt kötelezettségének nem tett eleget, a város nem mehet bele a terület megváltásába, annál inkább, miután annak a területnek holdja, melyet 400 lejes ördökon akar megvásárolni a sertéshizlalda, legalább 50.000 lejt ér. Valószínűnek látszik, hogy ezekután a sertéshizlalda peres uton akar majd érvényt szerezni vélt jogainak.

— A vasárnapi kereskedőgyűlés. Az üzletberek általános leszálltása ügyében vasárnap délelőtt 11 órára a Kereskedelmi Kamara nagytermébe összehívott gyűlés tárgysorozata kiszélesedett, amennyiben ugyanekkor tesz jelentést Domán Sándor elnök az internátusi épület eladásának véglegesítéséről és evvel kapcsolatban egy hivatali helyiségnek és gyűlésteremnek alkalmas helyiség kibérlésére beérkezett ajánlatról. A gyűlés fog határozni a bérlet megkötése felől. Tárgyalni fog a gyűlés a december 14-i temesvári szövetségi kongresszusról is, amelyre minél nagyobb számú tagnak az átrándulását tartja kívánatosnak az Aradi Kereskedelmi Testület elnöksége, mert ez alkalommal határozni kell a tervezett nyugdíjintézet megalakításáról és szabályairól és az evvel kapcsolatos kereskedősorsjáték kivételéről. Az üzletbér leszálltás ügyét a város összes kereskedői annyira életbevágó fontosságúnak tekintik, hogy Engel Gyula, a Kiskereskedők Szindikátusának elnöke bejelentette, hogy a vasárnapi gyűlésen a szindikátus tagjai is teljes számban részt vesznek. A Kereskedelmi Testület elnöksége úgy a saját tagjait, mint a kiskereskedőket meghívja a vasárnapi gyűlésre.

— Budapesti cégek több hajórakomány román zabot vásároltak. A gabona világgiazi árnak emelkedése javuló hangulatot váltott ki a romániai piacokon is. Ezzel kapcsolatban érdekes megemlíteni, hogy az elmúlt napokban a mai viszonyok közt ritka és nagyarányú importüzletet bonyolított le néhány budapesti cég román zabban. Értesüléseink szerint ezek a cégek több hajórakomány román zabot vásároltak. Ennek a zabnak az ára hajóból kirakva 52 cseh koronába kerül. A Magyarországon értékesített román zab után természetesen meg kell fizetni 4.80 aranykoronát kitevő vámot, forgalmi adót, egyéb illetékeket. Ez az összeg mintegy 14.50—15 pengőt tesz ki. Tekintetbe véve azonban azt, hogy Budapesten a zab 16—17 pengő körül volt értékesíthető, az áru mintegy 1—1.50 pengő hasznot biztosított. Ezek a feltevések rendkívül előnyösek a magyar cégekre.

Vizumát pontosan és előnyösen Arad leg-régibb vizumirodája Sándor Ferenc-cég intézi.

A francia hamisészergyárosok detronizálják a gyémántot

Nem divat a valódi ékszer, aki „teheti” hamisat vásárol

Az elmúlt hetekben rejtelmes és nyilván egyfajta szellemi hirtelenség jelének meg Európában vezető napilapjaiban, amelyek egyhangúlag a gyémánt detronizálását adták hírül. Nem is kellett sokáig nyomozni a szakköröknek, míg megállapították, hogy melyik volt a rejtelmes kéz és rejtelmes száj, amely ezeket a közleményeket elhelyezte, illetve sugalmazta. Kétségtelen ugyanis, hogy a gyémánt detronizálása elsősorban a francia ékszeripar számára a legnagyobb veszély.

Természetesen ezeket a híreket nyomon követte az illetékes helyről származó cáfolat és a belga gyémántipari szindikátus világszerte ismert hivatalos lapja a leghitelesebben mutatott rá, hogy egyelőre csak jámbor óhaj a gyémánt detronizálása és hiábavaló fáradság lenne a brilliáns stabilitásának megingatása. A legérdekesebb, hogy Coty, a parfümgyáros, mivel indokolta meg lapjaiban a gyémánt ellen intézett atkáját: „A lapok általánosságban arról számoltak be, hogy a valódi ékszer már nem divat, hogy egyre inkább hódít a hamis ékszerek divatja és így azok, akiknek módjukban áll még drágaköveket vásárolni, hamis ékszerekkel pótolják a valódit.”

A szerkesztésért ideiglenesen
SALGÓ HENRIK
felel.

Rádió műsor

— Romániai idő. —

PÉNTEK, november 28.

Budapest. 10.15. A rádió házkvarterében hangverseny. 1.05. Hangverseny. Közreműködnek Darvas Ibolya (ének) és Kelemen Lajos (ének). 6. Tót-magyar nyelvoktatás. (Ernyey József dr.) 6.20. Szókratész zene. 7.50. Kurucok. Három kis jelenet a Kuruckorból. 9.10. Magyar zongora-hegedű szonáták. Előadják Steiániai Imre kamaraművész és Rubinstein Erna hegedűművész. 10.15. A m. kir. Mária Terézia 1. honvédegyezred zenekarának hangversenye. Majd: Grafionhangverseny. — Belgrád. 12.25. Gramofon. 13.45. Rádiózenekar. 17. Gramofon. 18.30. Dalok. 19. Gramofon. 21.30. A Szlovononégys hangversenye. 22. Rádiózenekar. 23.50. A Szlovononégys hangversenye. Prága. 12.15. Gramofon. 17.30. A Prágai vononégys kamarazenéje. 21. Wilde: „Salome” című szimfonia. — Wien. 12. Új gramofonfelvételek. 12.45. Derűs dalok gramofonon. 13.15. Könnyű zene. 14.10. Mozart-zene gramofonon. 16.25. Silving-zenekar. 20.35. Dostal-zenekar. 23.15. Geiger-zenekar. — EGYÉB EURÓPAI ESEMÉNYEK. Berlin. 20. Szendy Lajos zongorahumorista és de Busse bandomionművész. 21. Oifenbach: A sargassai fecsegők című kétfelvonásos operettje. — Stuttgart. 20.20. Mozart: „Varázsvivola” című operája a württembergi országos színházból.

SZOMBAT, november 29.

Budapest. 10.15. A Mándits-szalonzenekar hangversenye. 1.05. A m. kir. Mária Terézia 1. honvédegyezred zenekarának hangversenye. 6. Lukinich Imre dr. egyetemi tanár előadása: „Az 1830-iki lengyel forradalom és a magyar közvélemény”. 6.30. Zongoránégységek. 8.30. „Gyalogsok közlekedése az uccán”. Irta és felolvassa Szőlőssy Alfréd dr. 9.30. Részletek Kacsóh Pongrác „János vitéz” című daljátékából. Előadják Köszegi Teréz, a Városi Színház operaénekese és Palló Imre, a m. kir. Operaház művésze. 10.40. Ember Nándor zongorahangversenye. 11.30. Gramofonhangverseny. Utána: Kiss Lajos és cigányzenekarának hangversenye. (Ezt a közvetítést a berlini rádió adóállomás is átveszi.) — Belgrád. 12.25. Gramofon. 13.45. Déli zene. 17.30. Gramofon. 18.45. Gramofon. 19. Rádiózenekar. — Prága. 12.15. Gramo-

fon. 19.30. Gramofon. 20.30. November-revü. 21. Fuvószenekar. 22. A Novomá-zenekar játéka. — Wien. 12. Tarka gramofon. 13. Macho-zenekar. 16.15. Schiller: A messina menyasszony című szomorudjátéka énekkarokkal. 20.30. Verdi: Alarcosbál című háromfelvonásos operája az állami Operaházból. 23.25. Hummer-zenekar.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közléteket nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen halottunk temetésén résztvettek, vagy részvétnyilvánításukkal fájdalomukat enyhíteni igyekeztek, ezúton mondunk köszönetet.

A gyászoló
Sposta- és Kompassz-család.

Az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek gyűjtőhelyei

A hirdető közönség kényelmére Aradon az alábbi helyeken gyűjtőhelyet létesítettünk, ahol ugyanis az apróhirdetések naponta d. u. 5 óráig adhatók fel. Naményi-féle papirkereskedés, volt Weitzer János-ucca.

Biheller-dohánytözsde, volt Andrassy-tér 16.
Karácsonyi-dohánytözsde, volt Weitzer J-u.
Dohánytözsde volt Kossuth-u. 4 szám,
Juhász Gábor fűszertüzelete v. Orczy- és Dezső-ucca sarok.
Dohánytözsde, Zsidótemplom-épület.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4. vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8. illetve 10 Lej A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40. vasárnap 50 Lej A vastagabb betűvel kiadott szavak alábuzandók Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézközlésre válaszolunk Ajánlatok feligés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151 A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg

HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRÁIG VESZÜNK FEL.

HAZASSÁG.

FIAIAL földbirtokos, házasság céljából levelezne fiatal nőtől. Teljes című leveleket „Megőregszünk” jelzőre az Aradi Közlöny kiadójába. 4679

ALKALMAZÁS.

CUKRASZEGÉD azonnalra alkalmazást keres, vidékre is megy. Címeket az Aradi Közlöny kiadójába kér. 4676

LAKÁS.

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

KÉT szoba, konyhás 1-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában

KIADO a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

VÉTEL ÉS ELADÁS.

FELHIVOM a n. é. közönség figyelmét dásan felszerelt bizományi raktáramra, hol előre is előnyöse beszerezheti karácsonyi ajándéktárgyait. Rendkívül sok dísz tárgy, festmények, ezüst evőeszközök, ezüst tárgyak, pásztorok, szörmebundák, bintaszék, antik butorok, gyermekjátékok, villanylámpák, órák, vitrinek stb. SALGONE, bizományi üzlete, Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

NAGYBARKÁJU rövidPERZSABUNDAT azonnali megvételre keresek. SALGONE bizományi üzlete, Str. Horia 1, Neuman-palota.

KERÉSEK régi nemes magyar és más régi festők műveit, antik ezüst tárgyakat, márkás porcellánokat, gyárt és perzsaszőnyegeket, különböző műtárgyakat stb. SALGONÉ. Str. Horia 1. Neuman-palota.

TISZTA, MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

Nagy famegtakarítás szabadalmazott ZSIGUCZI-féle kályhánál. A fűtőtechnika esodája! Számos elismert lajdi és hivatalos szakvélemény bizonyítja jószágát. Megtekinthető a készítő: HAMMER ZSIGMOND és FIA Üzletében Arad, Bulevardul Regije Ferdinand No. 27 (Boros Géni-tér)

HUNGARIA

Nagyszálloda

BUDAPEST,

a Dunaparton. Előkelő otthon! Felgári árak!
Táviratcím: „HUNGARIOTEL”.

AMI A HÖLGYEKET ÉRDEKELI Szépen, jól és olcsón öltözködhöz, ha felkeresi az olcsóságáról elismert OOSKAY E. divattáruháza, Str. Metlanu (Forray-u.) 7. Több száz méter prima tenis-flanel 78 cm. széles á 28.— Lej kerül eladásra. — Tekintse meg kirakataimat. — Figyelje olcsó áraimat!

MACULATURA PAPIR 5 kigras csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Legolcsóbb tüzfűtő Ólfa Lej 760.—
100 kgr. fűrészelve 72.—
alkalmi árban kapható:

AUFRICHT-fatelep Gyermekkorházal szemben. Autóbuszmegálló.

Ecetes ugorka

darabszámra minden mennyiségben kapható az Aradi Halkonzervgyárban, volt keményítőgyár.

ÜZLETEK.

FŐTÉREN, a legforgalmasabb helyen nagy üzlethelyiség azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

ÜZLETHELVISEG a Szabadság-tér sarkánál ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmestő és tisztítóüzlet volt, azonnalra kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadójában

Primăria Municipiului Arad
Serviciul Administrativ,
No. 34718—1930.

PUBLICATIUNE.
Aducem la cunoștință cetățenilor că — conform art. 15 din legea electorală — revizuirea anuală a listelor electorale-pentru comună, cameră și senat, se va face în decursul lunii Decembrie a. c.

In acest timp se vor întocmi liste despre cei cari au dobândit între timp, dreptul de a fi alegător. precum și despre acei cari au pierdut acest drept din diferite cauze.

Dreptul de contestație se va deschide numai după ce aceste liste vor fi așigurate.

Interesații vor putea înainta cereri pentru înscrieri, ori în scris ori verbal, dar numai personal.
Primăria cererilor se face în clădirea primăriei camăra 95.
Arad, 1a 26. Noembrie 1930.
Primar: Secretar general:
Dr. Raicu Olariu

HIRDESSEN

a 45 éve fennálló

Aradi Közlöny

!! karácsonyi számában !!